



תפילות לשבת

מתוך

תפילת האדם

סידור התפילה החדש של התנועה הרפורמית

תפילות השבת

הכנות לשבת

הפרשת חלה ותרומה

סעודת השבת בצוותא היא מסורת עתיקה. אווירה חגיגית ומרוממת ומטעמים מיוחדים הנאכלים בנחת בלוויית שירה, מייחדים אותה מיתר ארוחות השבוע העמוס. ההכנות לסעודה הן חלק בלתי נפרד מחוויית השבת.

בעבר רווחה אפיית הלחם בבית. בעת האפייה הייתה אם-המשפחה מפרישה מן העיסה לכוהנים, שלא הייתה להם נחלה ותבואה משלהם. מצווה זו נקראה הפרשת חלה, או תרומת חלה.

המצווה להפריש חלה מחייבת את כל מי שאופה, אם כי כבר המשנה מציינת את המצווה הזו כאחת משלוש המצוות שנשים התחייבו בהן. ואכן במשך דורות רבים הייתה אפיית הלחם תפקידן המסורתי של נשים. הפרשת חלה אינה מיוחדת לחלות שבת דווקא, וכל אפיית לחם (מעל כמות מסויימת של קמח בעיסה) מחייבת בה. כיום בבתים רבים ההכנות לשבת, לרבות אפיית החלה, הן משימות משפחתיות, משפחה משפחה ומנהגה. מלבד זאת, כיום לא הכול אופים בבית וגם רובנו איננו אופים כמויות כה גדולות המצריכות הפרשת חלה, אולם למצווה זו עשוי להיות מקום גם בימינו כפעולה סמלית של תרומה לנזקקים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וַיְצַוֵנוּ לְהַפְרִישׁ [חֲלָה] תְּרוּמָה.

לוקחים חתיכה קטנה מן העיסה, מרימים אותה ואומרים:

הָרִי זוֹ חֲלָה.

מקדישים כסף לצדקה ואומרים:

הָרִי זוֹ תְּרוּמָה.

כדי לא לעבור על איסור "בֵּל תִּשְׁחִית", מומלץ שלא לשרוף ולא לזרוק את הבצק שהופרש מן העיסה, אלא לאפותו ולשים אותו על אדן החלון, בעבור הציפורים. פעולה זו משמרת את קדושת ההפרשה באופן סמלי, שהרי איננו משתמשים בעיסה לצרכינו, ואת החלק המקודש שבעיסה אנו משיבים לטבע, לבריאה.

אפשר גם לחדש את המנהג לייחד קופת צדקה בבית ולהפריש תרומה כספית במהלך ההכנות לשבת, כתזכורת לכך שאנו חלק מהעולם, ולאחריותנו כלפי הנזקקים בחברה. בדרך זו נזכור בכל שבת, שכשם שאנו נהנים מהמטעמים, אנו גם מזמנים לעצמנו אפשרות לתרום למי שאין להם.

המטבח

שנים אבי מתגעגע למאכליה של אמי.
היא היתה עורכת את שלחן השבת
מניחה על המפה הלבנה
את שפעת ירק הארץ
מניחה את הסלת, מניחה את הבשר
מניחה את העגבניות והשום
היא ידעה לבשל.
כך היה טעם האכל בא ממנה אלינו
וכך היתה קושרת אותנו
כמו עגיות יו יו תוניסאיות
עגיות מתוקות טבולות בסכר נוזלי
מי שושנים היתה מוסיפה סבתי
אם היו מרשים לה
אבל כאן בארץ היתה אמי
מכינה את הסלטים דק-דק
כדי ללכד אותנו ליד שלחן השבת.

לא למדתי מהורי שפה זרה
הורי דברו ביניהם בשפה משנה
אבי בקש מתוקים בפולנית
אמי בשלה בתוניסאית
ואני לא למדתי מהם שפה זרה
רק עברית ינקתי מאם
שלא היתה זו שפת אמה
היא דברה עם אחיותיה בצרפתית
בערבית
ובעגה ההיא היהודית הרחוקה.
במטבח אני לא למדתי שפה זרה
רק עברית.

שושנה יוג

עת באה שבת אל ביתנו,
עת עורכים אנו את השלחן,
נעלה התפלה מלבנו,
כתרומת הבצק המוכן.
שנדע להפריש מזמנו,
מן היכלת ומן הנכסים,
שנדע לפרש מלותינו,
גלויים ולא מכסים.
שמחוות הזולת יתפרשו כאן
לכף זכות ובעין טובה,
ויפרש מעלינו כל צער,
כל מכאוב וכל דאבה.
שנפרש מימים שחלפו כבר,
נשאירם מאחור בחיוך,
ונפרש בשמחה על ביתנו,
יום שבת מנחם וברוך.
את ספת שלומך פרש עלינו,
רחמים וחיים ושלום,
להניח ברכה אל ביתנו,
לפרש מלבנו חלום.

הרב עודד מזור

לחם וגעועים

איי-וי-וי-וי
אל מלא אהבה
עשה לנו אצבעות אצבעות נבונות
בוצעות לחם יומנו
בלחלוחית געועים

עודד פלד

עירוב זמנים

המעבר מימי חול לשבת הוא מעבר מהיומיומי אל המקודש, אל המיוחד. המסורת היהודית מציעה להתכונן אליו באופנים שונים. וכך מורה המשנה, שיבדוק כל אדם את עצמו ואת ביתו לפני השבת: "שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה: עשרתם, ערבתם, הדליקו את הנר... ועוד: "חנניא אומר: חייב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשכה". פעולות אלו נועדו לבדיקה עצמית של כל אדם ואדם כדי לסקור את השבוע שעבר, להשאירו מאחור, להיכנס אל השבת, לתחום הקדושה, העונג והשמחה ולאפשר מנוחה.

חשנה, שבת, ב, ז
בבלי, שבת יב"א

לפניכם שירים וקטעי קריאה שמטרתם לעזור להתכונן למעבר מן החול אל הקודש, ולבואה של "הנשמה היתרה" שאנו זוכים לה בשבת.

שבת המלכה

הַחֲמָה מְרֹאֵשׁ הָאֵילָנוֹת נִסְתַּלְקָה -
בָּאוּ וַנֵּצֵא לְקִרְאָת שַׁבַּת הַמְּלָכָה.
הִנֵּה הִיא יוֹרֶדֶת הַקְּדוּשָׁה, הַבְּרוּכָה
וְעֵמָּה מְלֻאָכִים צָבֵא שְׁלוֹם וּמְנוּחָה.

בָּאֵי, בָּאֵי הַמְּלָכָה!

בָּאֵי, בָּאֵי הַמְּלָכָה!

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם, מְלֻאָכֵי הַשְּׁלוֹם.

קִבְּלֵנוּ פָּנֵי שַׁבַּת בְּרִנְנָה וּתְפִלָּה,

הַבִּיטָה נְשׁוּבָה בְּלֵב מָלֵא גִילָה.

שֵׁם עָרוֹךְ הַשְּׁלָחַן, הַנְּרוֹת יְאִירוּ,

כָּל פְּנוֹת הַבַּיִת יִזְרְחוּ, יִזְהִירוּ.

שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמְבֻרָה!

שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמְבֻרָה!

בְּאַכֶם לְשְׁלוֹם, מְלֻאָכֵי הַשְּׁלוֹם.

חיים נחמן ביאליק

ככה כמו שאני הולך

ככה כמו שאני הולך אני רוצה לקבל פני שבת המלכה.
לגופי בגדים של יום יום וגופי, אם בכלל, איננו חזק בכלל
וגם הנפש לא.

ככה כמו שאני הולך אם אקבל פני שבת המלכה
והיו הבגדים לגופי של יום יום וגופי אפשר חלש יותר מרגשה
אבל הנפש לא.

ככה כמו שאני עודני הולך אם תקבל שבת המלכה את פני
ללבש גופי שבת יום יום וגופי יחזק והשבת בנפש תהי.
לכי נפשי צאי כלה יום יום לקבל פני שבת המלכה.

אמיר גלבע

לפנות ערב

בין ברושים יורד הערב,
הסתכלי: הצל קרב אלינו,
יחפים נלך בשדות השלף
כי היום יפתי, עובר.

אור שקיעה מאיר פניך
צמתך בתוך ידי משלת
ושחרות שחרות הן שתי עיניך
והיום, יפתי, עובר.

על כתפך ידי תנוח
ואלי על יד צלך פוסע,
מן היים עכשו נושב הרוח
כי היום, יפתי, עובר.

שימי ראשך אצלי על ברך
בצמה השחורה אקלע לך פרח
צפרים שרות את שיר הדרך,
על חרשת האינקליפטוס
כבר הלילה מכסה, אף...

בואי, נשב, הכל רוגע,
בין עצי הפרדס היום שוקע
בעלי גפנים הצל נוגע,
בחרשת האינקליפטוס
כבר החשך מתחבא, אף...

בין ברושים עולה ירח
הסתכלי, כל כך שקוף הלילה
במרחב שדות ינשוף צורח
ואחרי יללת התן.

יעקב שבתאי

הדלקת נרות

מנהגים רבים קשורים ברגע מיוחד זה של הדלקת נר של שבת. נהוג לכסות את העיניים לאחר הדלקת הנרות, ואז לברך. נשים רבות נוהגות להעביר ידיים מעל הנרות שלוש פעמים כדי להביא את אורם אלינו ואז לשלוח אותו לכל הזקוקים לו. ישנם מנהגים רבים גם לגבי מספר הנרות. המצווה היסודית היא להדליק נר אחד, אולם נהוג להדליק לפחות שני נרות. יש המוסיפים עליהם. למשל, להדליק נרות כמספר הילדים או בני הבית.

מצוות הדלקת נר של שבת נחשבת אצל חז"ל כאחת משלוש מצוות המיוחדות לנשים. זהו רגע מיוחד שבו נשים רבות נוהגות לומר תחינה אישית על עצמן, על משפחתן ועל עולמן. יש לזכור שהציווי להדליק נר של שבת כשלעצמו מבטא את אורה של שבת ואת עונג השבת. כמובן, גם גברים יכולים להדליק נרות שבת. כיום נהוג בבתים רבים שהדלקת הנרות היא רגע בו כל המשפחה מתכנסת יחד, לפני כניסת השבת או לפני תחילת סעודת השבת, וכולם מברכים יחד על נרות השבת ומקבלים את פני השבת.

בשבת

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.**

ביום טוב

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב.**

ביום טוב שחל בשבת

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם טוֹב.**

בלילו הראשון של יום טוב ובליל שמיני עצרת מוסיפים את ברכת הזמן

**בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמְנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה.**

כוונות ותחינות

נשים נהגו לומר תחינות מיוחדות בעת הדלקת נר של שבת. במשפחות רבות נהוג כיום להדליק את הנרות יחד. הנה כמה הצעות לתחינות.

צָרִיף שְׁכָל אִישׁ יַדַע וְיָבִין, שְׁבִתוֹף תּוֹכּוּ דוֹלֵק נֵר, וְאִין נֵרוֹ שְׁלוֹ כְּנַר חֲבָרוּ,
וְאִין אִישׁ שְׁאִין לוֹ נֵר. וְצָרִיף שְׁכָל אִישׁ יַדַע וְיָבִין, שְׁעָלִיו לַעֲמַל וּלְגָלוֹת אֶת
אוֹר הַנֵּר בְּרַבִּים, וְלַהֲדַלִּיקוּ לְאַבּוֹקָה גְּדוֹלָה וְלַהֲאִיר אֶת הָעוֹלָם כָּלוּ.

הרא"ה קוק

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֲמוֹתֵינוּ, שְׁתַּעֲזְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וְתִזְכְּנוּ לְקַבֵּל שַׁבַּת קֹדֶשׁ בְּשִׂמְחָה וְחֻדוּהָ גְּדוֹלָה, בְּגִילָה רַנָּה דִּיצָה
וְחֻדוּהָ. וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ, שְׁלֹא תַעֲלֶה עַל לִבֵּנוּ עֲצָבוֹת וְלֹא יִגּוֹן וְאַנְחָה,
וְלֹא דְאָגָה בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ, רַק נִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ בְּכָל לְבָבֵנוּ
וּבְכָל נַפְשֵׁנוּ וּבְכָל מַאֲדָנוּ, בְּשִׂמְחָה כְּרְאוּי לְשִׂמְחַת בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ. שְׁנַתְעוֹרֵר
עַד וְחֻדוּהָ וְשִׂמְחָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל בְּנֵי בֵיתֵנוּ.
אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

על פי ליקוטי מוהר"ן – רבי נחמן מברסלב

בְּרוּכָה אַתָּה יְהוָה, בּוֹרְאֵת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשְׁתָּ אֶתְּנוּ
וְצִוִּיתָ עָלֵינוּ לְהַדְלִיק נֵר שַׁבַּת (ו) יוֹם טוֹב.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, בּוֹרְאֵת שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
שְׁתַּתְּנֵי לָנוּ וּלְכָל בְּרוּאֵיךָ חַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים,
וְהַשְׁכִּינֵי נָא שְׁכִינְתְּךָ בֵּינוּנוּ, וְהַרְעִיפֵי עָלֵינוּ שְׁלוֹם וּבְרָכָה,
וְנֹאִיר אֶת עוֹלְמְךָ בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים.
אָמֵנוּ, מְקוֹר הַחַיִּים, בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אוֹר. וְנֹאמֵר אָמֵן.

הרבה גילה קו

יהיו הנרות הללו אות ברכה בשבת קדשה,
וישרו עלינו חדות שבת.

אביטל בן-חורין

נברך על נרות שבת
נקדש זיום ונתבשם בחמם.
זה עתה כלינו ששת ימי מעשה ויצירה.
לבנו קשוב וביתנו פתוח לקבל פני שבת מנוחה.
בואי שבת והשכיני שלוה ורגיעה במעוננו,
חן ותפארת במעשה ידינו.
שלום לבאך שבת ברוכה.

קיבוץ משמר השרון

ברוך באך, שבת,
באך ברוך.

הביאי נא עמך את המרגוע, את השלוה,
של אחר שבוע רב פנים של המלת עמל,
את החלל, שבתוכו אפשר לרקם
אינסוף של הלומות, ביחד ולבד,
את שעת המחילות שבה נוכל
לשמע את פעימות לבו של הזולת.

שבת, ברוך באך,
ברוך באך, ברוך נרך.

קיבוץ משמרות

קידוש השבת, עצירה נפשית והבדלה, בחירת הזמן, מופקדים בידי האדם, כדי שיינתן לו למלא ולהגשים את הזמן, לשלב בתוכו קדושה, היינו ברכה מגבוה, כך תיכנס לנשמת קיומו הארצי נשמת הנצח – נשמה יתרה. כך נעשית השבת לשחרור הגדול מן הגורל ומן העבודות, לניצחון על כל שעבוד, לפיכך היא מצווה על האדון כשם שהיא מצווה על העבד. לזמן, אותו סוף ללא סוף, ניתן עכשיו סיום וחידוש. המנוחה הגופנית גרידא, הכרחית, אך היא ניצחון התנועה והזמן על האדם. לעומת זאת השבת שבנפש היא צו של ניצחון האדם על התנועה והזמן.

הרב ליאו בק, השנה היהודית

תְּבַרְךָ לָנוּ שַׁבָּת,
עַל כִּי נִגְהַ, זֶהָר וְאֹר הַבִּיָּאָה לְמַעֲוֹנָנוּ
מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי עֵמֶל – שְׁלֹוּה וּמְנוּחָה לְבֵיתָנוּ.

קיבוץ מעברות

מְצַמִּידָה אֶת אֹר נְרוֹת הַשַּׁבָּת אֶל עֵינֵי,
כְּפֹתֵי אֱהִלִים בָּם שָׁבְתוּ אֲבוֹתַי בְּמִדְבָּר.
הָאֹר מִתְכַּרְבֵּל אֶל עֵינֵי.
הָאֹר מִתְלַקֵּט לְפָנֵימִי.
כְּשֶׁבְמִדְבָּר נָסְעוּ הָיוּ פְתַחֵי אֱהִלֵיהֶם זֶה מִזֶּה מוֹסְבִים.
כְּשֶׁבְמִדְבָּר נָסְעוּ פְתַחֵיהֶם כְּסוּ עֲנָנִים.
הַחֹל וְהָאֹר הָיוּ נִמְקָלִים.
אֲצַבְעֵי שְׁבִירוֹת
שְׁעָרֵי מוֹלָטִים.

רבקה מרים

קידוש זמירות מעמוד XX ואילך

קבלת שבת

קבלת השבת, שער הכניסה החגיגי לתפילות השבת בבית הכנסת, היא חטיבת התפילה הצעירה ביותר בסידור התפילה. קבלת השבת כפי שהיא נמצאת בסידורי ימינו עוצבה על ידי מקובלי צפת במאה הטי"ז והתקבלה בהדרגה בכל עדות ישראל. בקהילות עדות המזרח נהוג להביא בליל שבת עשבי בשמים לבית הכנסת.

מה טובו אֱהֲלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל:

במדבר כד

וְאֲנִי בָרַב חֲסִדֶיךָ אָבֹא בֵיתֶךָ

תהלים ה

אֲשֶׁתֶּחֱוֶה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתֶךָ:

יְהוָה אֲהַבְתִּי מֵעוֹן בֵּיתֶךָ וּמִקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ:

תהלים טו

וְאֲנִי אֲשֶׁתֶּחֱוֶה וְאֶכְרַע אֲבָרְכָה לְפָנֶי יְהוָה עֲשֵׂי

וְאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ יְהוָה עֵת רַצוֹן,

תהלים טט

אֱלֹהִים בָּרַב חֲסִדֶיךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ:

שְׁלוֹם לְבֹא שַׁבָּת, שְׁלוֹם וְשִׁמְחָה

שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם, יוֹם הַמְּנוּחָה.

שִׁישׁוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב, כִּי בָא שְׁבִיעֵי

גִּילוֹ בְּלֶקַח טוֹב יוֹם שְׁעֲשׂוּעֵי

וְרֵאוּ אֲמַת, מֵה טוֹב דְּוִדִי וְרַעֲי

אֲמָצָא בְיוֹם זֶה טוֹב שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה.

מיוחס לרבי שלום שבזי

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:

תהלים קג

הַלְלוּהוּ בְּגְבוּרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדִלוֹ:

הַלְלוּהוּ בְּתִקְוֵת שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכַנּוֹר:

הַלְלוּהוּ בְּתֵף וּמַחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִזְמִיר וְעוּגָב:

הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:

כָּל הַנְּשָׁמָה תִהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ:

חז"ל קראו את שיר השירים כמייצג את האהבה בין הרעיה (כנסת ישראל) ובין דודה (הקב"ה). ומכיוון שליל שבת נתפש במחשבת הקבלה כעת של איחוד בין העם ובין אלוהיו, יש שנוהגים לקרוא את מגילת שיר השירים בערב שבת.

שיר השירים

פרק א

שיר השירים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה: יִשְׁקֵנִי מִנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ כִּי־טוֹבִים דְּדִיךְ מִיּוֹ: לְרִיחַ שְׁמִנֶיךָ טוֹבִים שִׁמֹן תוֹרֶק שְׁמֶךָ עַל־כֵּן עֲלַמּוֹת אֶהְבוּךָ: מִשְׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נִרְוָצָה הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְּדִיךְ מִלֵּן מִישָׁרִים אֶהְבוּךָ: שְׁחוּרָה אָנִי וְנֹאזָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם כְּאֵהֲלִי קֶדֶר כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה: אֶל־תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שִׁשְׁזַפְתָּנִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנִי אִמִּי נַחֲרוּבִי שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת־הַכְּרָמִים כְּרַמִּי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי: הַגִּידָה לִּי שְׂאֶהְבָה נִפְשִׁי אִיכָה תִרְעָה אִיכָה תִרְבִּיץ בְּצִהְרִים שְׁלֵמָה אֵהִיָּה כְעֵטִיהָ עַל עֲדָרֵי חֲבָרֶיךָ: אִם־לֹא תִדְעִי לֶךְ הִיפָה בְּנִשְׁיִם צְאִילֶךָ בְּעֵקֶב־י הַצֶּאֱן וְרַעֲלִי אֶת־גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁכַּנּוֹת הָרְעִים: סִסְתִּי בְּרַכְבֵּי פָרְעָה דְמִיתֶיךָ רַעֲיָתִי: נֹאוּן לְחִילֶךָ בְּתוֹרִים צְוֹאֲרֶךָ בְּחִרוּזִים: תוֹרִי זָהָב נַעֲשֶׂה־לֶךָ עִם נְקֻדּוֹת הַכֶּסֶף: עַד־שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ נִרְדִּי נִתַן רִיחוֹ: צְרוֹר הַמֶּרְן דוֹדִי לִי בֵּין שְׂדֵי יְלִין: אֲשַׁכַּל הַכֶּפֶרן דוֹדִי לִי בְּכַרְמֵי עֵין גְּדִי: הַנֶּךָ יָפָה רַעֲיָתִי הַנֶּךָ יָפָה עֵינֶיךָ יוֹנִים: הַנֶּךָ יָפָה דוֹדִי אֶף נְעִים אֶף־עַרְשָׁנוֹ רַעֲנָנָה: קְרוֹת בְּתִינּוֹ אֲרָזִים רַהִיטָנוֹ בְּרוֹתִים:

פרק ב

אֲנִי הַבְּצֻלַת הַשְּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת הַעֲמֻקִּים: כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת: כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדִי בֵּין הַבְּנִים בְּצִלוֹ חֲמֻדָּתִי וְיִשְׁבְּתִי וּפְרִיָּו מְתוֹק לַחֲכִי: הִבִּיאֲנִי אֶל־בֵּית הַלֵּין וְדָגְלוֹן עָלַי אֶהְבָה: סִמְכוֹנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת רִפְדוֹנִי בַתְּפוּחִים כִּי־חֹלֶת אֶהְבָה אָנִי: שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵן תַּחְבֹּקֵנִי: הַשְּׁבַעֲתִי

שלום לך דודי

שלום לך דודי

הצח והאדמון

שלום לך מאת

רקזה כמו רמון.

לקראת אחותך רוצ

צא נא להושיעה

וצלח כבן ישי

רבת בני עמון.

מה לך יפהפיה

כי תעוררי אהבה

ותצלצלי קולך

כמעיל בקול פעמון

העת אשר תחפוצ

אהבה אחישנה

עתה ועליך

ארד כטל חרמון.

ר' שלמה אבן גבירול

ערב של שושנים

ערב של שושנים
נצא נא אל הבסטון.
מור בשמים ולבונה
לרגלך מפתן.
לילה יורד לאט
ורוח שושן נושבה,
הבה אלחש לך שיר בלאט
זמר של אהבה.
שחר, הומה יונה,
ראשך מלא טללים,
פיך אל הבקור, שושנה,
אקטפנו לי.

משה דור

קומי לך רעיתי יפתי
ולכי לך.
כי הנה הסתיו עבר
הגשם חלף חלף לו.
הנצנים נראו בארץ
עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו.
קומי לך רעיתי יפתי
ולכי לך.

על פי שיר השירים ב, ו-יג

אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה
אסתעורו | ואסתעורו אתהאבה עד שתחפץ:
קול דודי הנהה בא מדלג עלההרים מקפץ על-
הגבעות: דומה דודי לצבי או לעפר האילים הנה-
זה עומד אחר פתלנו משגיל מרהחלנות מציץ מן
החרכים: ענה דודי ואמר לי קומי לך רעיתי יפתי
ולכילך: כיהנה הסתיו עבר הגשם חלף חלף לו:
הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו: התאנה חנטה פגיה והגפנים |
סדר נתנו ריח קומי לך רעיתי יפתי ולכילך: יונתי
בחגני השלע בסתר המדרגה הראיני אתמראיך
השמיעני אתקולך כיקולך ערב ומראיך נאוה:
אחזרלנו שועלים שועלים קטנים מחבלים כרמים
וכרמינו סמדר: דודי לי ואני לו הרעה בשושנים: עד
שפוח היום ונסו הצללים סב דמהלך דודי לצבי
או לעפר האילים עלהרי בתר:

פרק ג

עלמשכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי
בקשתי ולא מצאתיו: קומה נא ואסובבה בעיר
בשוקים וברחבות אבקשה את שאהבה נפשי
בקשתי ולא מצאתיו: מצאוני השמרים הסבבים
בעיר את שאהבה נפשי ראייתם: כמעט שעברתי
מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחזתיו
ולא ארפנו עד שהביאתיו אל ביתי אמי ואלחדר
הורתי: השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או

באילות השדה אסתעירו | ואסתעורו אתהאבה עד שתחפץ: מי זאת
עלה מרהמדבר כתימרות עשן מקשרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל: הנה

מִשְׁתּוֹ שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל: כָּלֵם אַחֲזֵי חֶרֶב מִלְּמַדֵּי
מִלְחָמָה אִישׁ חֲרָבוֹ עַל־יָרְכוֹ מִפְּחַד בְּלִילוֹת: אֶפְרָיִן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַעֲצֵי
הַלְבָּנוֹן: עֲמֹדָיו עָשָׂה כְּסָף רִפְיֹתוֹ זָהָב מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמוֹ תוֹכּוֹ רָצוּף אַהֲבָה מִבְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם: צְאִינָה | וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה־לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם
חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׁמֻחַת לְבוֹ:

גן נעול

מי אתה? מדוע יד מושטת

לא פוגשת יד אחות?

ועינים אף תמתנה רגע

והנה שפלו כבר נבוכות.

גן נעול. לא שביל אליו, לא דרך.

גן נעול – אדם.

האלך לי? או אכה בסלע

עד זוב דם?

רחל המשוררת

דודי לי ואני לו הרעה בשושנים

מי זאת עלה מן המדבר

מקשרת מר ולבונה

על פי שיר השירים ב, טז; ג, ו

פרק ד

הַנֶּךְ יָפָה רַעִיתִי הַנֶּךְ יָפָה עֵינֶיךָ יוֹנִים
מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ שַׁעֲרָךְ כְּעֵדֵר הָעֵזִים שְׁגָלוּ
מִהָר גִּלְעָד: שְׁנִיךָ כְּעֵדֵר הַקְּצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן
הַרְחָצָה שְׁכַלְמֵם מִתְאִימוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם:
כְּחוֹט הַשְּׁנִי שִׁפְתֵיךָ וּמִדְּבָרֶיךָ נֶאֱוָה כְּפִלַח
הַרְמוֹן וְקִתְּךָ מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ: כְּמַגְדֵּל דָּוִד
צֹאֲרֶךְ בְּנוֹי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמָּגֵן תִּלְוִי עָלָיו
כֹּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים: שְׁנֵי שְׂדֵיךָ כְּשְׁנֵי עֶפְרַיִם
תְּאֹמְרֵי צְבִיָּה הַרְעִים בְּשׁוֹשְׁנִים: עַד שִׁיפּוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים אֶלֶף לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־
גְּבַעַת הַלְּבוֹנָה: כָּלֶךְ יָפָה רַעִיתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ:
אֲתִי מִלְּבָנוֹן כָּלָה אֲתִי מִלְּבָנוֹן תְּבוֹאִי תְּשׁוּרִי
| מִרְאֵשׁ אֲמֵנָה מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמַּעַנּוֹת
אֲרִלוֹת מִהַרְרֵי נְמָרִים: לִבְבַּתְּנִי אַחֲתִי כָלָה
לִבְבַּתְּנִי בְּאַחַת מַעֲיִנֶיךָ בְּאַחַד עֵנֶק מִצְוֹרְנֶיךָ:

מִה־יִפֵּן זְדִיךָ אַחֲתִי כָלָה מִה־טָבוֹ דְּדִיךָ מִיּוֹן וְרֵיחַ שְׁמֵנֶיךָ מִכָּל־בְּשָׂמִים: נִפְתַּת
תִּשְׁפְּנָה שִׁפְתוֹתֶיךָ כָּלָה דְּבַשׁ וְחֵלֶב תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ וְרֵיחַ שְׁלֹמֹתֶיךָ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן: גֵּן
| נְעוּל אַחֲתִי כָלָה גֵּל נְעוּל מַעֲטָן חֲתוּם: שְׁלַחֲיךָ פְּרֻדָּס רְמוֹנִים עִם פְּרֵי מַגְדֵּים
כְּפָרִים עִם־נְרָדִים: נְרָד | וְכִרְכֹּם קִנְהָ וְקִנְמוֹן עִם כָּל־עֲצֵי לְבוֹנָה מִן וְאַהֲלוֹת עִם
כָּל־רֵאשֵׁי בְּשָׂמִים: מַעֲטָן גִּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנִזְלִים מִן־לְבָנוֹן: עוֹרֵי צִפּוֹן וּבִזְאֵי
תִימָן הַפִּיחֵי גִנֵּי יִזְלוּ בְּשִׁמְיֹי יִבֵּא דוֹדִי לְגִנָּה וְיֹאכַל פְּרֵי מַגְדָּיו:

הנן יפה

בְּמִטְתִּי כָּבֵד שְׁבוּעוֹת בְּקִשְׁתִּי
 אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי וְלֹא מִצְאָתִי
 חִפְשִׁתִּי בֵּין כָּל רְחוּבוֹת הָעִיר
 הָעֲמוּסָה שְׁקָרִים הִזְדַּאת וְלֹא מִצְאָתִי
 מִצְאוֹנֵי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים בְּעִיר
 אֲךָ אֲהוּבִי כִמְעַט וְלֹא מִצְאָתִי אוֹתוֹ
 אֲךָ לֹא אֶרְפָּה מִמֶּנּוּ עַד שְׂאֲבִיאוֹ אֶל תּוֹךְ עִירִי
 אֶל בֵּית אִמִּי וְאֶל חֲדָרַי אֶל מִטְתִּי.

הִנֵּה יָפָה רַעֲיָתִי וְשִׁפְתוֹתֶיהָ חוֹט שְׁנֵי
 שִׁנָּיִךְ לְבָנוֹת כִּמוֹ אוֹר הַלְּבָנָה
 מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמַּדְבָּר מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
 נִשְׂאֵת עַל כַּנְּף צְפוֹר גְּדוֹלָה הַגִּיעָה לְבֵיתִי.

הִנֵּה יָפָה רַעֲיָתִי אֲנִי נִגְנֵב מִשְׁתֵּי עֵינַיִךְ
 שְׁשׁוֹרְפוֹת אוֹתִי כְּאֵשׁ הַלְּהָבָה
 מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמַּדְבָּר מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
 נִשְׂאֵת עַל כַּנְּף צְפוֹר גְּדוֹלָה הַגִּיעָה לְבֵיתִי.

עידו רייכל

בְּאֵתִי לְגַנְי אַחֲתִי כִלְהָ אַרְיָתִי
 מוֹרִי עַם־בְּשָׁמִי אֶכְלָתִי יַעֲרִי עַם־
 דְּבִשִׁי שְׁתִּיתִי יִינִי עַם־חֲלָבִי אֶכְלֹ
 רַעִים שְׁתוֹ וְשִׁכְרוֹ דוֹדִים: אֲנִי יִשְׁנָה
 וְלִבִּי עַר קוֹלִן דוֹדִי דוֹפֵק פְּתַח־לִי
 אַחֲתִי רַעֲיָתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי שְׂרָאשִׁל
 נִמְלֵא־טֶל קוֹצוֹתַי רְסִיסֵי לִילָה:
 פְּשֻׁטִי אֶת־כְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבֹּשְׁנָה
 רַחֲצָתִי אֶת־דְּרָגְלִי אֵיכָכָה אֶטְנַפֵּם:
 דוֹדִי שִׁלַּח יְדוֹ מִן־הַחֵר וּמַעֲי הַמֶּנּוּ
 עָלָיו: קִמַּמְתִּי אֲנִי לְפַתַּח לְדוֹדִי וְיָדִי
 נִטְפֹר־מוֹר וְאֶצְבְּעוֹתַי מוֹר עֶבֶר עַל
 כַּפּוֹת הַמִּנְעוּל: פְּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי
 וְדוֹדִי חִמַּק עֶבֶר נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ
 בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ קִרְאָתִי
 וְלֹא עֲנִנִי: מִצְאָנִי הַשּׁוֹמְרִים הַסּוֹבְבִים
 בְּעִיר הַכּוֹנֵי פְּצַעוֹנֵי נִשְׂאוֹ אֶת־רִדְדִילִי
 מֵעֲלֵי שִׁמְרֵי הַחַמּוֹת: הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם
 בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דוֹדִי
 מִהֲתַגִּידוּ לוֹ שְׁחֹלַת אֲהַבָּה אֲנִי: מִה־
 דוֹךְ מִדוֹד הִיפָּה בְּנִשְׁיִם מִהֲדוֹךְ

מִדוֹד שְׂכָכָה הַשְּׁבַעְתַּנּוּ: דוֹדִי צַח וְאִדּוֹם דָּגוּל מְרַבָּה: רֵאשׁוּ כְּתָם פֶּן קוֹצוֹתַי
 תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת כְּעוֹרֵב: עֵינָיו כִּיוֹנִים עַל־אֶפְיָקִי מִיָּם רְחֹצוֹת בְּחֶלֶב יִשְׁבוֹת עַל־
 מִלֵּאת: לְחִי כְּעֶרְוַת הַבֶּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מְרַקְחִים שִׁפְתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים נִטְפוֹת מוֹר
 עֶבֶר: יָדִיו גְּלִילֵי זָהָב מִמְּלֵאִים בְּתַרְשִׁישׁ מַעִיר עֲנֻשֵׁת שֵׁן מַעֲלַפֵּת סְפִירִים: שׁוֹקוֹ
 עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מִיִּסְדִּים עַל־אֲדָנֵי־פֶז מְרָאָהוּ כְּלָבָנוֹן בְּחוֹר כְּאַרְזִים: חִכּוֹ מִמְתַּקִּים
 וְכֹל מִחֲמַדִּים זֶה דוֹדִי זֶה רַעֲיָתִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם:

פרק ו

הַנָּךְ יִפְּה רַעֲיָתִי
הַנָּךְ יִפְּה
עֵינֶיךָ יוֹנִים
מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ
שַׁעֲרֶךָ כְּעֵדֵר הָעֵזִים
מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ
שַׁעֲרֶךָ כְּעֵדֵר הָעֵזִים
שָׁגְלִשׁוּ מֵהָר
מֵהָר גִּלְעָד.

על פי שיר השירים ד, א

אָנָּה הַלֵּךְ דּוֹדֶיךָ הֵיפָּה בְּנָשִׁים אָנָּה פָּנָה דּוֹדֶיךָ
וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ: דּוֹדִי יֵרֵד לָגֵנוּ לַעֲרוּגוֹת הַבָּשָׂם
לְרַעוֹת בְּגָנִים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים: אָנִי לְדוֹדִי דּוֹדִי
לִי הִרְעָה בְּשׁוֹשְׁנִים: יִפָּה אֶת רַעֲיָתִי כְּתַרְצָה נֶאֱמָה
כִּירוּשָׁלַם אֵימָה כְּנֻדְגָלוֹת: הִסְבִּי עֵינֶיךָ מִנְּגִדִי
שֶׁהֵם הִרְהִיבֵנִי שַׁעֲרֶךָ כְּעֵדֵר הָעֵזִים שָׁגְלִשׁוּ מִן
הַגִּלְעָד: שְׁנִיךָ כְּעֵדֵר הָרְחִלִים שְׁעָלוּ מִן־הַרְחֻצָּה
שְׁכָלֵם מִתְאַיְמוֹת וְשִׁכְלָה אֵין בָּהֶם: כְּפָלַח הַרְמוֹן
רִקְתָּךְ מִבְּעַד לְצַמְתְּךָ: שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וְשִׁמְנֵים
פִּילֻגְשִׁים וְעַלְמֹת אֵין מִסְפָּר: אַחַת הִיא יוֹנָתִי
תַּמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה בָּרָה הִיא לְיֹלְדֹתָהּ רְאוּהָ
בְנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילֻגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ: מִי
זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ־שֹׁחַר יִפָּה כְּלַבָּנָה בָּרָה כַחֲמָה אֵימָה כְּנֻדְגָלוֹת: אֶל־גַּנַּת אַגֹּז
יֵרְדִתִּי לְרֵאוֹת בְּאֵבִי הַנְּחַל לְרֵאוֹת הַפְּרֻחָה הַגִּפְּוֹן הַנְּצוֹ הַרְמָנִים: לֹא יִדְעֵתִי נִפְשִׁי
שְׁמַתְנִי מִרְכָּבוֹת עַמִּי־נְדִיב:

פרק ז

אָנָּה הַלֵּךְ דּוֹדֶיךָ הֵיפָּה בְּנָשִׁים
אָנָּה פָּנָה דּוֹדֶיךָ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ:
דּוֹדִי יֵרֵד לָגֵנוּ לַעֲרוּגוֹת הַבָּשָׂם.

על פי שיר השירים ו, א-ב

שׁוֹבִי שׁוֹבִי הַשׁוֹלְמִית שׁוֹבִי שׁוֹבִי וְנַחֲזֶה־
בָּךְ מִה־תַּחְזוּ בַשׁוֹלְמִית כְּמַחֲלַת הַמַּחְנִיִּם: מִה־
יִפּוּ פְעַמֶיךָ בְּנַעֲלִים בַּת־נְדִיב חֲמוּקֵי יִרְכִּיךָ כְּמוֹ
חֲלָאִים מַעֲשֶׂה יְדֵי אָמֹן: שְׁרַרְךָ אֵין הַסֹּהֵר אֶל־
יַחֲסֵר הַמַּזְג בְּטוֹנָךְ עֲרַמַת חֲטִים סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנִים:

שְׁנֵי שְׂדֵיךָ כְּשֵׁנֵי עֲפָרִים תִּאֲמִי צְבִיָּה: צִוְּאָרְךָ כְּמַגְדֵל הַשָּׁן עֵינֶיךָ בְּרֻכּוֹת
בְּחֻשְׁבוֹן עַל־שַׁעַר בַּת־רַבִּים אֲפָךְ כְּמַגְדֵל הַלְּבָנוֹן צוּפָה פָּנֵי דַמְשֶׁק: רֵאשֶׁךָ עַלֶיךָ
כְּכַרְמֵל וְדַלַת רֵאשֶׁךָ כְּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אֶסְנוֹר בְּרֵהֲטִים: מִה־יִפִּית וּמִה־נַעֲמַת אֶהְיֶה
בַּת־עֲנוּגִים: זֹאת קוֹמַתְךָ דַּמְתָּה לְתַמָּר וְשְׂדֵיךָ לְאַשְׁכּוֹלוֹת: אֲמַרְתִּי אֶעֱלֶה בַּתְּמָר
אַחֲרָה בְּסִנְסִנּוֹ וַיְהִירְנָא שְׂדֵיךָ כְּאַשְׁכּוֹלוֹת הַגִּפְּוֹן וְרִיחַ אֲפָךָ כְּתַפְּחוּחִים: וְחֻכְךָ

כִּינן הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישְׁרַיִם דּוֹבֵב
שִׁפְתַי יִשְׁנִים: אֲנִי לְדוֹדֵי וְעַלֵי תִשׁוּקֶתוֹ:
לְכֵה דוֹדֵי נִצָּא הַשְׂדֵה נְלִינָה בְּכַפְּרִים:
נִשְׁכִּימָה לְכַרְמֵיִם נִרְאָה אִם פָּרְחָה הַגָּפֶן
פִּתַח הַסְּמָדָר הַנִּצְצו הַרְמוֹנִים שָׁם אֶתֵן
אֶת־דָּדִי לָךְ: הַדּוֹדָאִים נִתְנַרְרִיחַ וְעַל־
פְּתַחֲיֵנוּ כָּל־מְגֻדִים חֲדָשִׁים גַּם־יִשְׁנִים
דוֹדֵי צַפְנִתִי לָךְ:

פרק ח

מִי יִתְנַהֵר כְּאֵחַ לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אֲמִי אֲמַצְאָךְ
בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא־יָבוֹזוּ לִי: אֲנִהְגֶה
אֲבִיאָךְ אֶל־בֵּית אֲמִי תִלְמַדְנִי אֲשַׁקֶּךָ
מִיָּן הַרְקַח מַעֲסִיס רַמְנִי: שְׁמַאלוֹ תַּחַת
רַאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבַקְנִי: הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם

אֵל גִּנַּת אַגֹּז יִרְדֹּתִי
לְרֵאוֹת בְּאֲבֵי הַנַּחַל;
לְרֵאוֹת הַפָּרְחָה הַגָּפֶן,
הַנִּצְצו הַרְמוֹנִים.
לְכֵה דוֹדֵי נִצָּא הַשְׂדֵה,
נְלִינָה בְּכַפְּרִים, נִשְׁכִּימָה לְכַרְמֵיִם.
נִרְאָה אִם פָּרְחָה הַגָּפֶן,
פִּתַח הַסְּמָדָר.

עוֹרֵי צַפּוֹן וּבּוֹאֵי תִימָן,
הַפִּיחֵי גִנִּי יִזְלוּ בְּשִׁמְיִו;
יְבֹא דוֹדֵי לְגִנִּי
וַיֵּאכַל פְּרֵי מְגֻדֵי.

על פי שיר השירים ה, טז; ד, יא; ז, יג-יד

בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם מֵה־תַּעֲרִירוּ וּמֵה־תַּעֲרִרוּ אֶת־הָאֵהָבָה עַד שֶׁתַּחֲפֹץ: מִי זֹאת עַל־הָ
מִן־הַמְדַבֵּר מִתְּפַקֵּת עַל־דוֹדָהּ תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרֶרְתֶּיךָ שְׁמָה חֲבַלְתֶּךָ אֲמָךְ שְׁמָה
חֲבַלָה יִלְדֶתְךָ: שִׁימִנִי כַחוֹתֶם עַל־לִבֶּךָ כַחוֹתֶם עַל־זְרוּעֶךָ כִּי־עֲזָה כְמוֹת אֵהָבָה
קֹשֶׁה כְּשֵׁאוֹל קִנְיָה רְשָׁפִיָה רְשָׁפִי אֵשׁ שֶׁלֵּהֲבַתֶּיָה: מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת
אֶת־הָאֵהָבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֵהָבָה בּוֹז
יָבוֹזוּ לוֹ: אַחֲוֹת לָנוּ קִטְנָה וְשִׂדִים אֵין לָהּ מֵה־נַּעֲשֶׂה לְאַחֲתָנוּ בַיּוֹם שִׁדְּבַרְבָּה:
אִם־חוֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף וְאִם־דָּלַת הִיא נִצּוֹר עָלֶיהָ לֹחַ אֶרֶז: אֲנִי
חוֹמָה וְשִׂדִי כַמְגֻדְלוֹת אֲז הִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם: כָּרַם הִיָּה לְשִׁלְמָה בְּבַעַל
הַמֶּן נָתַן אֶת־הַכָּרַם לְנִטְרִים אִישׁ יְבֹא בְּפִרְיוֹ אֵלֶּף כֶּסֶף: כָּרַמִי שְׁלִי לְפָנַי הָאֵלֶּף
לָךְ שְׁלֵמָה וּמֵאֲתִים לְנִטְרִים אֶת־פְּרִיו: הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגִנִּים חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלְךָ
הַשְּׁמִיעֵנִי: בְּרַחן דוֹדֵי וְדָמָה לָךְ לְצַבִּי אוֹ לְעַפְר הָאֵילִים עַל הַרִי בְּשִׁמִּים:

הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגִנִּים חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלְךָ הַשְּׁמִיעֵנִי.

יְדִיד נֶפֶשׁ אַב הַרְחֵמֶן
יְרוּץ עֲבֹדָה כְּמוֹ אֵיל
כִּי יַעֲרֹב לוֹ יְדִידוֹתָהּ

הַדּוֹר נֶאֱהָ זִיו הָעוֹלָם
אָנָּא, אֵל נָא, רַפָּא נָא לָהּ
אִז תִּתְחַזֵּק וְתִתְרַפָּא

יְתִיק יְהֵמו רַחֲמֵיהּ
כִּי זֶה כְּמָה נְכֻסְף נְכֻסְף
אָנָּא אֵלֵי מַחֲמֵד לְבִי

הַגְּלָה נָא וּפְרֹשׁ חֲבִיב עָלַי
תְּאִיר אַרְץ מִכְבוֹדָהּ
מִהֵר אַהוּב כִּי בָּא מוֹעֵד

רבי אלעזר אזכרי

מִשָּׁה עֲבָדָה אֶל רְצוֹנָהּ
יִשְׁתַּחֲוֶה מוֹל הַדָּרָהּ
מִנְפֹת צוּף וְכָל טַעַם.

נִפְשֵׁי חוֹלַת אֲהַבְתָּהּ
בְּהִרְאוֹת לָהּ נֵעַם זִיוָהּ
וְהִיְתָה לָהּ שְׂפַחַת עוֹלָם [או שְׂמַחַת עוֹלָם].

וְחוּסָה נָא עַל בֶּן אוֹהֲבָהּ
לְרְאוֹת בְּתַפְאֶרֶת עֲזָהּ
חוּשָׁה נָא וְאַל תִּתְעַלֵּם.

אֶת סִפְת שְׁלוֹמָהּ
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּהּ
וְחַנְּנֵי כִימֵי עוֹלָם.

ברכת הדלקת נר של שבת ויום טוב

בשבת

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

ביום טוב

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל [בשבת: שַׁבָּת וְשֶׁל] יוֹם טוֹב.

בליל הראשון של יום טוב מוסיפים את ברכת הזמן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁחֲחִינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

מזמורי ימי הבריאה

שישה מזמורי תהלים כנגד ששת ימי הבריאה מתארים את מלכות האל על העולם כולו. בליל יום טוב ובחווה"מ שחל בשבת נוהגים לקבל שבת באמירת "מזמור שיר ליום השבת" בעמוד XX.

יום א

תהלים צה

לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ:
כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:
אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הַרִים לוֹ:
אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וַיַּבֶּשֶׂת יַדָּיו יָצְרוּ:
בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נִבְרָכָה לִפְנֵי יְהוָה עֲשׂוּנוּ:
כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאַנְחָנוּ עִם מְרַעִיתוֹ וְצֹאן יְדוֹ
הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ:
אֵל תִּקְשׁוּ לִבְבַּכֶּם כְּמַרְיָבָה כִּיּוֹם מָסָה בַּמִּדְבָּר:
אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחַנוּנֵי גַם רָאוּ פְעָלִי:
אֲרַבְעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וְאָמַר עִם תַּעֲרִי לִבִּב הֵם
וְהֵם לֹא יִדְעוּ דַרְכֵי:
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאִפִּי אִם יִבְאוּן אֶל מְנוּחָתִי:

יום ב

תהלים צו

שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוֹ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ:
שִׁירוֹ לַיהוָה בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ:
סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו:
כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים:
כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה:
הוֹד וְהַדָּר לִפְנֵי עוֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ:
הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעוֹז:

הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֵאוּ לְחִצְרוֹתָיו:
הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ:
אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ אֵף תִּכּוֹן תַּבַּל בְּל תַּמוּט
יָדִין עַמִּים בְּמִשְׁרִים:
יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֵאוּ:
יַעֲלוּ שָׁדַי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אֲז יִרְנְנוּ כָּל עַצֵּי יַעַר:
לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ
יִשְׁפֹּט תַּבַּל בְּצַדֵּק וְעַמִּים בְּאֲמוּנָתוֹ:

תהלים על הדשא הגדול
בערב שבת, בקיץ: חדר-האכל
שט על הדשא הגדול כספינה
מוארת הלונות. הילדים
משחקים על הדשא. ההורים בחלצות לבנות
משוחחים בנחת על הרחבה.
הערב פורש את כנפיו כדוגרת
המכניסה את אפרוחיה
תחת כנפיה.
בשבילי זו השעה היפה בעולם. ביקום כלו. [...]
מה מעט אנו יודעים על הדבר החומקני הזה
היורד אלינו לכהרף עין
כאילו
השמים נפתחים פתאם באיזו הבטחה.

עלי אלון

יהוה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אַיִם רַבִּים:
 עָנּוּ וְעִרְפְּלוּ סְבִיבֵי צְדָק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאוֹ:
 אֵשׁ לִפְנֵי תִלְךָ וּתְלַהֵט סְבִיב צְרִיו:
 הָאִירוּ בְרָקִיו תִּבְּל רְאֲתָהּ וּתַחַל הָאָרֶץ:
 הָרִים כִּדּוּנָג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ:
 הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צְדָקוֹ וְרָאוּ כָּל הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ:
 יִבְשׂוּ כָּל עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֱלִילִים הַשֹּׁתְחוּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים:
 שְׁמָעָה וּתְשַׁמַּח צִיּוֹן וּתְגַלְגֵּל בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיהָ יְהוָה:
 כִּי אַתָּה יְהוָה עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מֵאֵד נַעֲלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים:
 אֲהַבִּי יְהוָה שְׁנָאוּ רַע שִׁמְרֵנָּה נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רָשָׁעִים יִצְּלִים:
 אֹרֶע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שְׁמָחָה:
 שְׁמְחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קֹדֶשׁוֹ:

מְזִמּוֹר שִׁירוֹ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה
 הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוּעַ קֹדֶשׁוֹ:
 הוֹדִיעַ יְהוָה יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלָה צְדָקָתוֹ:
 זָכַר חֲסִדוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל
 רָאוּ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ:
 הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזַמְרוּ:
 זַמְרוּ לַיהוָה בְּכַנּוֹר בְּכַנּוֹר וְקוֹל זְמֶרָה:
 בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְהוָה:
 יְרַעַם הַיָּם וּמְלֵאוּ תִבְּל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ:
 נְהָרוֹת יִמְחָאוּ כַּף יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ:
 לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָּא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ
 יִשְׁפֹט תִּבְּל בְּצָדָק וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

שבת בלבן

דמדומים יורדים בלאט
עוד מעט שבת
בלבן
השבוע הארוך
אט לאט
נשמת מכתפך.

את שואלת מה תקנתי
ומה נותר שבור לעת עתה
ואיזה ממעשיך, בת,
ראוי לשכחה,
כאשר השמש מנמיכה.
מאין באה הברכה.

מהו כחך,
מה בתוכך אינו נסוג מהשכה
כאשר השמש מנמיכה.
מאין באה הברכה?

שואלת מה נתתי
מה רובץ כחוב
בינו ובינך
תדבקי בטוב עכשו
תאמיני בו
בכל רצונך.

את שואלת מה השתקתי
ומה הרבית לומר לטוב או רע
ואיזה, איזה חטא מצאתי
בלחם השגרה
כאשר השמש מנמיכה,
מאין באה הברכה?

מהו כחך,
מה בתוכך אינו נסוג מהשכה
כאשר השמש מנמיכה.
מאין באה הברכה?

רחל שפירא

אני קורא בהרים

אשר לא קראתי בסדורים ובמחזורים
אני קורא בהרים.
בהרים אומר אני
את כל התחנות והמזמורים.
מן הגיא העמק למדתי
את הזעקה כמו מקלא
והרבה תפלות זכות למדתי
מן התכלת.
בראשי ההרים ראיתי חרותים
כל הפיוטים
וכל הפסוקים חקוקים
במדרונות החשופים והמכים
וכל דברי הזעם
בצוקים.

יצחק שלז

יהוה מִלְּךָ יִרְגָזוּ עַמִּים יִשָּׁב כְּרוֹבִים תְּנוּט הָאָרֶץ:
 יהוה בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים:
 יוֹדוּ שְׁמֶךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא:
 וְעַז מְלֶכֶךְ מִשְׁפָּט אֲהַב אֶתָּה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל
 מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב אֶתָּה עָשִׂיתָ:
 רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵדָם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא:
 מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְוֵאל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ
 קִרְאִים אֵל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם:
 בְּעַמּוּד עָנַן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם שְׁמֵרוּ עֲדוֹתָיו וְחַק נִתַּן לָמוֹ:
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתָּה עֲנִיתָם
 אֵל נִשְׂא הַיִּתְּ לָהֶם וְנִגְמָם עַל עֲלִילוֹתָם:
 רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶר קְדֻשׁוֹ
 כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלִים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
 הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קְדוֹשׁ:
 קוֹל יְהוָה עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד הַרְעִים יְהוָה עַל מַיִם רַבִּים:
 קוֹל יְהוָה בַּפֶּחַךְ קוֹל יְהוָה בְּהַדְרָה:
 קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן:
 וַיִּרְקִידֵם כָּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשָׁרִיץ כָּמוֹ בֶּן רְאֵמִים:
 קוֹל יְהוָה חֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ:
 קוֹל יְהוָה יַחֲוִיל מִדְּבַר יַחֲוִיל יְהוָה מִדְּבַר קְדוֹשׁ:
 קוֹל יְהוָה יַחֲוִיל אֵילוֹת וַיִּחַשְׁפֵּף יַעֲרוֹת וּבְהִיכְלוֹ כָּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד:
 יְהוָה לְמַבּוּל יָשָׁב וַיִּשָּׁב יְהוָה מִלְּךָ לְעוֹלָם:
 יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

ירח

גם למראָה נושן יש רגע שֶׁל הַלְדָּת.
שְׁמַיִם בְּלִי צְפוּר
זָרִים וּמְבַצְרִים.
בְּלִילָה הַסְּהוּר מוֹל חִלּוּןָךְ עוֹמְדָת
עִיר טְבוּלָה בְּבִכֵי הַצְּרָצְרִים.
וּבְרִאוֹתָךְ כִּי דָרָךְ עוֹד צוֹפֶה אֶל הַלָּךְ
וְהִירַח
עַל כִּידוֹן הַבְּרוּשׁ
אַתָּה אוֹמֵר- אֵלַי, הַעוֹד יִשְׁנֶם כָּל אֵלֶּה?
הַעוֹד מִתָּר בְּלַחַשׁ בְּשִׁלּוּמָם לְדַרְשׁ?

מֵאֲגַמִּיָּהֶם הַמִּים נִבְטִים אֵלֵינוּ.

שׁוֹקֵט הַעֵץ

בְּאֲדָם עִגִּילִים.

לְעַד לֹא תַעֲקֹר מִמֶּנִּי, אֵלֶּהֵינוּ,

תּוֹגַת צַעֲצוּעֶיךָ הַגְּדוּלִים.

נתן אלתרמן

קולות

קולות הַנוֹדְדִים, קולות הַיְלָדִים
וְקוֹל הָאֲבוֹדִים... הַמְּחַפְּשִׁים עוֹד נַחְמָה
קוֹלָן שֶׁל הַדְּמָעוֹת, קוֹלָן שֶׁל הַשְּׂמוּעוֹת
וְקוֹל הָאֲמָהוֹת... הַלוֹחֲשׁוֹת אֶת הַבְּרָכָה.

קוֹל דְּמָמָה דְּקָה עוֹלָה מִן הַשְּׁמַיִם

וְשֶׁר אֵלַי אֶת שִׁיר הַמַּעֲלוֹת

מִשְׁהוּ קָרוֹב וְטוֹב פּוֹקֵחַ בִּי עֵינַיִם

וְגַם אֲנִי פִתְאֹם רוֹאָה אֶת הַקּוֹלוֹת.

קולות מִתְּלֵהָבִים, קולות הַכּוֹאֲבִים

וְקוֹל הַמְּקוּיִם... הַרְעֵבִים לֹאֲהַבָּה

קוֹלָן שֶׁל הַמַּלִּים, קולות שֶׁל תְּהֵלִים

קולות מִתְּפַלְלִים... עוֹלִים מִתּוֹךְ הַנְּשָׁמָה.

יואב גינאי

"אנא בכוח" הוא פיוט קבלי בעל שבע שורות, שבכל אחת שש מילים. האותיות הראשונות של כל המילים יוצרות את שם האל בעל ארבעים-ושתיים האותיות, המובא בקבלה בעקבות מסורת תלמודית. לפי מסורת חז"ל, אחרי שמבטאים את השם המפורש, מוסיפים: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

**אָנָא, בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה.
קִבֵּל רֵנַת עַמְּךָ, שְׂגִיבֵנו טְהַרְנוּ נוֹרָא.
נָא גְבוּרָה, דּוֹרְשֵׁי יְחִוּדְךָ כְּבַבְתָּ שְׁמַרְם.
בְּרַכְסָם, טְהַרְסָם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תְּמִיד גְּמִלְסָם.
חֲסִיּוֹן, קְדוּשָׁה, בְּרוּב טוּבְךָ נִהַל עֲדָתְךָ.
יְחִידָה, גְּאֻהָה, לְעַמְּךָ פְּנֵה, זֹכְרֵי קְדוּשָׁתְךָ.
שׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקוֹתֵנוּ, יוֹדַע תַּעֲלָמוֹת.
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֵד.**

שיר שבת

שְׁשֵׁה יָמִים בָּרָא עוֹלָם
לְבַנֵּי אָנוּשׁ בָּנָה בֵּיתָם
וְלִשְׁבִיעֵי הוֹעִיד רוּחוֹ
שֶׁבֶת יְקוּם לְמִנוּחָתוֹ
נְמוֹג הַיּוֹם - צִלְלִים רְצָדוּ.
נִפְשׁ שְׂדֵה - תְּבוֹאוֹת אוֹסְמוּ.
דָּמָם יוֹם חוֹל - הִרְכִּין רֵאשׁוֹ
כָּרַע בְּפָנָי שֶׁבֶת קָדְשׁוֹ.
גְּוָעָה הִמְיֵת - כְּנַף הוֹמִים.
נִבְטוּ שְׁמַיִם - כּוֹכָבִים,
פְּנֵה הַקּוֹר - הַגִּיחַ אוֹר
עִם בּוֹא שֶׁבֶת בְּשִׁיר מְזִמּוֹר.

שייקה פייקוב

צריך לומר את המלה הזאת

צריך לומר את המלה הזאת שוב ושוב

אלהים

עד שהיא תאבד צורה וגוף

עד שהיא תקבל צורה וגוף

צריך לכתב אותה עוד ועוד

אלהים

עד שהיא תתמלא משמעות

עד שהיא תתרוקן משמעות

צריך לומר יהוה אלהינו

צריך לומר יהוה אחד

שמע אלהי

כי צריכים אנחנו

כי צריך אתה

שוב ושוב

עוד ועוד

עד שנתרוקן צורה וגוף

עד שנתמלא צורה וגוף

אבל כמה דורות היא תמתינ לנו

עד שנשוב אליה?

עד מתי תחכה?

אלמוג בהר

לו יהי

עוד יש מפרש לבן באפק

מול ענן שחר כבד

כל שנבקש - לו יהי.

ואם בחלונות הערב

אור נרות המג רועד

כל שנבקש - לו יהי.

לו יהי, לו יהי

אנא לו יהי

כל שנבקש - לו יהי.

מה קול ענות אני שומע

קול שופר וקול תפים

כל שנבקש לו יהי

לו תשמע בתוך כל אלה

גם תפלה אחת מפני

כל שנבקש - לו יהי.

ואם פתאם יזרח מאפל

על ראשנו אור כוכב

כל שנבקש - לו יהי.

אז תן שלוה ותן גם כח

לכל אלה שנאהב

כל שנבקש - לו יהי.

נעמי שמר

בנוסף לפיוט "לכה דודי", שבו יש התייחסות לשבת בלשון נקבה, (וכן לכנסת ישראל ולירושלים), מובא כאן הפיוט "על אהבתך אשתה גביעי" הפונה לשבת כאל אהוב ממין זכר. כאשר יום טוב חל בשבת ובקבלת שבת של חול המועד נהוג לומר רק את הבתים המודגשים.

לכה דודי

לְכָה דוּדִי לְקִרְאֵת כֹּלָה פְּנֵי שַׁבַּת נְקֻבָּה

שְׁמור וְזָכור בְּדַבּוּר אֶחָד
הַשְּׁמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיחָד
יְהוּה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד
לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת וּלְתִהְלָה.

לְקִרְאֵת שַׁבַּת לָכוּ וּנְלָכָה
כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה
מֵרֵאשׁ מְקֻדָּם נְסוּכָה
סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה.

מְקַדֵּשׁ מְלֶךְ עִיר מְלוּכָה
קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָה
רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעֶמְקַ הַבְּכָא
וְהוּא יַחְמַל עָלֶיךָ חֲמָלָה.

הַתְּנַעֲרִי מֵעַפָּר קוּמִי
לְבָשִׁי בְּגָדֵי תַפְאֶרֶתָךְ עִמִּי
עַל יַד בֶּן יִשְׂרָאֵל הַלְחָמִי [א] אֶל עִיר בֶּן יִשְׂרָאֵל הַלְחָמִי
קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְאָלָה.

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי
כִּי בָּא אוֹרְךָ קוּמִי אוֹרִי
עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר דְּבָרִי
כְּבוֹד יְהוּה עָלֶיךָ נִגְלָה.

לא תבֹשִׁי וְלֹא תִפְלְמִי
מֵה תִשְׁתַּחֲוֶה וּמֵה תִתְהַמֵּי
בְּךָ יִחַסּוּ עַנְיֵי עַמִּי
וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלְהָה.

והָיָה לְמִשְׁפָּה שְׂאֵסִיף [א] וְהָיָה לְמִנוּסָה שְׂאֵסִיף
וְרָחֲקוּ כָּל מְבַלְעֵיף
יְשִׁישׁ עָלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ
כְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָה [א] כְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן וְכִלְהָה]

למִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי
וְאֵת יְהוּה תַעֲרִיצִי
עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי [א] עַל יַד גְּאֹלֶת כָּל יוֹשְׁבֵי אֶרֶצִי
וְנִשְׁמַחָה וְנִגִּילָה.

נוהגים לקום ולפנות אל המערב כמברכים לשלום את השבת הנכנסת.

באֵי בְּשָׁלוֹם עֲטַרְת בַּעֲלָה [א] כְּלִילָה]
גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצַהֲלָה
תוֹף אָמוּנִי עִם סִגְלָה
בוֹאֵי כְלָה בוֹאֵי כְלָה.

ר' שלמה הלוי אלקבץ

ניחום אבלים

עם סיום הפיוט "לכה דודי", ומשקיבלו המתפללים את השבת, נהוג לקבל את פניהם של האבלים בדברי ניחומים:

על פי מסורת עדות המזרח: מִן הַשְּׂמִים תִּנְחַמּוּ.
על פי מסורת אשכנז: הַמְּקוֹם יִנַּחֵם אֶתְכֶם
בְּתוֹךְ שְׂאֵר אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.
[ולא תוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה עוֹד].

על אהבתך אשתה גביעי

על אהבתך אשתה גביעי
שלום לך שלום יום השביעי.

ששת ימי מעשה לך כעבדים
אם אעבד בהם אשבע נדודים
כלם בעיני הם ימים אהדים
מאהבתי בך יום שעשועי.

חמדה

שם ידעתי חמדה שלא היתה כמוה,
והזמן ההוא היה יום השביעי בשבת
וכל בדי אילנות היו מתעצמים לגבה.

והאור הלך מסביב שוטף כנהר לנבע,
וגלגל העין את גלגל החמה חמד.
אז ידעתי חמדה שלא היתה כמוה.

הזהירו ראשי השיחים והאור לא ידע שבע,
נתך בגלי הנהר ובכל אדוותיו נצת,
אף ראשי היה בעיניו כתפוח זהב לבלע.

שושני נהר אהבות פערו את פיהן לבלע
את אדוות הנהר בהפזן וגבעול העשב השט,
ואותו היום היה יום השביעי בשבת
וכל בדי אילנות מתעצמים בתשווקה לגבה
ואז ידעתי חמדה שלא היתה כמוה.

דליה רביקוביץ

אצא ביום ראשון לעשות מלאכה
לערוך ליום שבת המערכה
כי האלהים שם שם הברכה
אתה לבד חלקי מכל יגיעי.

מאור ליום קדשי מאור קדושי
שמש וכוכבים קנאו לשמשי
מה לי ליום שני או לשלישי
יסתיר מאורותיו יום הרביעי.

אשמע מבשר טוב מיום חמישי
כי מחרת יהיה נפש לנפשי
בקר לעבדותי ערב לחפשי
קרוא אלי שלחן מלכי ורועי.

אמצא ביום ששי נפשי שמחה
כי קרבה אלי עת המנוחה
אם נע ונד אלך למצא רוחה
ערב ואשכח כל נודי ונועי.

מה נעמה לי עת בין השמשות
לראות פני שבת פנים חדשות
באו בתפוחים הרבו אשישות
זה יום מנוחי זה דודי ורעי.

ר' יהודה הלוי

מזמורי שבת

תהלים צ

מזמור שיר ליום השבת:

טוב להודות ליהוה ולזמר לשמך עליון:
להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות:
עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור:
כי שמחתני יהוה בפעלה במעשי ידיך ארנן:
מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבתך:
איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת:
בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און
להשמדם עדי עד:
ואתה מרום לעלם יהוה:
כי הנה איביך יהוה כי הנה איביך יאבדו
יתפרדו כל פעלי און:
ותרם פראים קרני בלתי בשמן רענן:
ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני:
צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה:
שְׁתוּלִים בבית יהוה בחצרות אלהינו יפריחו:
עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו:
להגיד כי ישר יהוה צורי ולא עולתה בו:

תהלים צ

יהוה מלך גאות לבש לבש יהוה עז התאזר

אף תפון תבל בל תמוט:
נכון כסאך מאז מעולם אתה:
נשאו נהרות יהוה נשאו נהרות קולם נשאו נהרות דכים:
מקלות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום יהוה:
עדתך נאמנו מאד לביתך נאווה קדש יהוה לארץ ימים:

מְזִמּוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי יִגּוֹר בְּאַהֲלָהָ מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קִדְשֶׁךָ: הוֹלֵךְ תָּמִים
וּפְעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ: לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹ רָעָה
וְחִרְפָּה לֹא נִשְׂא עַל קָרְבוֹ: נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֵת יְרֵאֵי יְהוָה יִכְבֵּד נִשְׁבַּע
לְהִרְע וְלֹא יָמַר: כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁפָּה וְשִׁחַד עַל נֶקִי לֹא לָקַח עֲשֵׂה אֱלֹה
לֹא יִמוּט לְעוֹלָם:

קדיש אבליים בעמוד XX

בין השמשות

במקום "במה מדליקין"

רב חסדא ורב המנונא, שניהם אמרו: חשבונות של מצווה מותר לחשבן בשבת;
ואמר ר' אלעזר: פוסקין צדקה לעניים בשבת; ואמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן:
הולכין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות לפקח על עסקי רבים בשבת; ואמר ר'
יעקב בר אידי אמר רבי יוחנן: מפקחין פיקוח נפש בשבת; ואמר רב שמואל
בר נחמני אמר ר' יונתן: הולכין לתיאטראות ולקרקסים לפקח על עסקי רבים
בשבת.

על פי בבלי,
כתובות, ה"א

השבת עצמה היא משכן – משכן שאנו בונים, משכן בזמן. יש אדם אשר חייו
מכוונים על-ידי הצורך להתמודד עם המכשולים הרבים שהחיים מעמידים
בפניו; ויש אדם המצליח לעצור את המרוץ ולעמוד דום לנוכח רגע אשר ממנו
נשקפת הוויית הנצח [...]. השבת הינה מודעות עמוקה להרמוניה ולאחזות
השוררות בין האדם לעולמו.

אברהם יהושע
השל, השבת

משמעות המנוחה היא גאולה, לא אגירת כוחות למלאכה חדשה. המלאכה היא
פעם בפעם התחלה. יום החול הראשון פותח את השבוע; יום המנוחה חותם
אותו. השבת כחג הבריאה היא חג השלמות. כשאנו חוגגים אותו אנו מתעלים
בתוך הבריאה אל מעל לבריאה ומעל להתגלות. בעמידה של שבת אין אומרים
את הבקשות על צורכי היחיד והציבור כבימי החול. נשארים רק השבח
וההודיה. כי בשבת חש הציבור, עד כמה שניתן להטרים תחושה זאת – כנגאל
כבר היום. השבת הוא חג של הבריאה, אך של בריאה שנבראה למען הגאולה.

על פי פריץ
רוזנצוויג, כוכב
הגאולה

קדיש דרבנן, ראו עמוד XX

ערבית לשבת ויום טוב

קריאת שמע וברכותיה

ש"ץ: בְּרָכוּ אֶת יְהוָה הַמְבָרֵךְ

נהוג לקוד במילה "ברכו"

הקהל: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד

ש"ץ: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד

ברכת "המעריב ערבים", הברכה הראשונה לפני קריאת שמע

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עַרְבִים,
בְּחֻקְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים,
וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים,
וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים,
וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים
בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ, כְּרָצוֹנוֹ.

בוֹרָא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלָל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר,
וּמַעֲבִיר יוֹם וּמַבְיֵא לַיְלָה, וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה,
יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ.

אֵל חַי וְקַיִם, תָּמִיד יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּעְרִיב עַרְבִים.

נסח חלופי בעמוד XX

ברכת אהבה, הברכה השנייה לפני קריאת שמע

אֶהְבֶּת עוֹלָם בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֶּת,
תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדָּת.
עַל כֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ נִשְׁיַח בְּחֻקֶיךָ,
וְנִשְׁמַח בְּדַבְרֵי תוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד,
כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ, וּבָהֶם נִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה.
וְאֶהְבֶּתְךָ לֹא תִסּוּר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

נוהגים לעצום את העיניים ולכסותן בכף היד בעת הקריאה.

בתפילת יחיד | יחידה: **אל מלך נאמן**

הפרשה הראשונה של קריאת שמע

נוהגים לעצום את העיניים ולכסותן בכף היד בעת הקריאה.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה | אָחַד:

דברים י

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאֶהְבֶּתְךָ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ:
וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל לִבְבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַחְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשִׂכְבְּךָ
וּבְקוּמָךְ: וְקִשַּׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכָתַבְתָּם
עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

הפרשה השנייה של קריאת שמע

וְהָיָה אִם שָׁמַע תִּשְׁמָעוּ אֶל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל לִבְבְּכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם:

דברים יא

וַנִּתְּנִי מִטֵּר אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפֶּתָּ דַגְנְךָ וְתִירְשֶׁךָ
וַיִּצְהַרְךָ: וַנִּתְּנִי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאֶכְלֹתָ וּשְׂבַעְתָּ:
הִשְׁמַרְוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסִרְתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא
יִהְיֶה מִטֵּר וְהִיאַדְמָה לֹא תִתֶּן אֶת יְבוּלָהּ וְאֶבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל
הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם:
וְשִׁמַּתֶּם אֶת דְּבַרֵי אֱלֹהִים עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשֵׁכֶם וּקְשִׁרְתֶּם אֹתָם
לְאוֹת עַל יְדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת
בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ:
וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמִיכֶם וְיִמֵי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
עַל הָאָרֶץ:

הכרזה השנייה של קריאת שמע – נוסח חלופי

רֵאָה נִתְּנִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמָּוֶת וְאֶת הָרָע: אֲשֶׁר 7 דברים
אָנֹכִי מֵצוֹן הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּדַרְכָיו וּלְשַׁמֵּר מִצְוֹתָיו
וּחְקֵתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחַיֵּית וּרְבִית וּבִרְכָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: וְאִם יִפְנֶה לְבַבְךָ וְלֹא תִשְׁמַע וְנִדְחַתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְאֱלֹהִים
אֲחֵרִים וְעַבַדְתֶּם: הַגִּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֶבֶד תֵּאבְדוּן לֹא תֵאָרִיכּוּ יָמִים עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת הַיַּרְדֵּן לְבֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:
הַעִידְתִּי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נִתְּנִי לְפָנֶיךָ
הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבְחִרְתָּ בְּחַיִּים לְמַעַן תַּחֲיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ: לְאַהֲבָה אֶת
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל וּלְדַבְּקָה בּוֹ כִּי הוּא חַיִּיךָ וְאַרְךָ יְמֵיךָ לְשִׁבְתָּ עַל
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם לֵאמֹר לָתֵת לָהֶם:

הפרשה השלישית של קריאת שמע

במדבר טו

וַיֹּאמֶר יהוה אל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצֵת עַל כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנִתְּנוּ עַל־צִיצֵת הַכֹּהֵן פָּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קַדְשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵהָיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אָמֵן

בתפילה בציבור, הש"ץ מסיים | מסיימת: **יהוה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵן**

הפרשה השלישית של קריאת שמע -- נוסח חלופי

ויקרא טו

וְכִי יָגוּר אִתְּךָ גֵר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: כַּאֲזַרְחָ מִכֶּם יְהִיֶה לָכֶם הַגֵּר | הַגֵּר אִתְּכֶם וְאַהֲבַתְּ לוֹ כְּמֹדֶךָ כִּי גֵרִים הִייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמִּשׁוּנָה: מֵאֲזִנֵי צֶדֶק אֲבִנִי צֶדֶק אֵיפֶת צֶדֶק וְהִנֵּן צֶדֶק יְהִיֶה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת כָּל חֻקֹּתַי וְאֶת כָּל מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה:

בתפילה בציבור, הש"ץ מסיים | מסיימת: **יהוה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵן**

ברכת "גאולה", הברכה הראשונה לאחר קריאת שמע

אָמֵן וְאַמוּנָה כָּל זֹאת, וְקִיָּם עָלֵינוּ,
כִּי הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זֹלָתוֹ,
וְאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ.
הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים,
מְלַכְנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הָעָרִיצִים.
הַעוֹשֶׂה גְדוּלוֹת עַד אֵין חֻקָּה

אָמַת

אָמוֹנְתְךָ בְּשִׁבְעֵי קִימָתְךָ

גְּזַרְתָּ דְבַרְתָּ

הַקְּשִׁבְנוּ וְשָׁמְעֵנוּ

זְכוֹר חֲמַדְתָּ

שְׁהוּרִים יִרְשׁוּהָ

כְּתוּבָה הִיא לְרֹאשׁ אַרְבָּעָה

מִשְׁעַת נְתִינְתָהּ

שִׁמַּח בָּהּ לֵב יִשׁוּרוּן.

עֲדָה פְּדִיתָהּ

צְדָקָה קָנִיתָהּ

רוֹמַמְתָּ שִׁבְתָּ תְּמִיד בֵּינֶךָ לְבִינֵנוּ

כִּי בְּשֵׁשֶׁת יָמִים עוֹלָמְךָ תִּכְנֶנָּה

וּשְׁבִיעֵי נַחֲתָהּ

לְמַעַן שִׁתְּנִיחַ לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

אֲבוֹת וּבָנִים כְּעָלוּ מִן הַיָּם

בְּגִילָה, בְּרִנָּה,

בְּשִׂמְחָה רַבָּה אָמְרוּ כָלֵם:

נוסח רב סעדיה גאון

מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנְקִימֵם

שִׁירָה שִׁמְעַתָּה עַל

הַיָּם, יַחַד כָּלֵם הוֹדוּ

וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ:

נוסח רב עמרם גאון

וְנִכְלְאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר.

הַשָּׁם נִכְשְׁנוּ בְּחַיִּים,

וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵנוּ.

הָעוֹשֶׂה לָנוּ נְסִים בְּמִצְרַיִם,

אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי חָם

וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵירוֹת עוֹלָם.

מִקִּים דָּבַר עֲבָדוֹ וַעֲצַת מְלֹאכְיוֹ יִשְׁלִים

הָאָמַר לִירוּשָׁלַם תּוֹשֵׁב וְלַעֲרֵי יְהוּדָה תִּבְנֶינָהּ

וְחֲרִבוּתֶיהָ אֶקוּמָם.

וְרֹאוּ בְנוֹתָיו וּבָנָיו גְּבוּרָתוֹ,

שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ,

וּמְלֻכוֹתוֹ בְּרִצּוֹן קִבְּלוּ עָלֶיהֶם.

מִשָּׂה, מִרְיָם וְכָל יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה

בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָלֵם:

מִי כָמוֹכָה בְּאֱלֹהִים יְהוָה

מִי כָמוֹכָה נֶאֱדָר בְּקִדְּשׁ

נִזְרָא תְהִלּוֹת עֲשֵׂה פְּלֹא:

מְלֻכוֹתֶךָ רָאוּ בְּנֵיךָ [עֲמָה]

בּוֹקֵעַ יָם לְפָנֵי מִשָּׂה,

זֶה אֵלֵי עָנוּ וְאָמְרוּ:

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

וּנְאֻמָּה, כִּי פָדָה יְהוָה אֶת יַעֲקֹב

וּגְאָלוֹ מִיַּד חֲזַק מִמֶּנּוּ

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל [גְּאָל] יִשְׂרָאֵל.

ישעיה מד

שמות טו

שמות טו

ישעיה לא

השְׁכִיבֵנו יהוה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכָנוּ לְחַיִּים.
וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמָה, וְתַקְּנֵנוּ בְּעֶצֶה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. וְהִגֵּן בְּעַדֵּנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב,
דָּבָר וְחָרָב וְרֶעֶב וְיָגוֹן, וְהִסֵּר שְׁטִנָּה מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ
וְהִרְחַק מִמֶּנּוּ עוֹוֹן וּפְשָׁע, וּבָצַל כְּנַפְיֶךָ תַּסְתִּירֵנוּ,
כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה.
וּשְׁמוֹר צְאֲתָנוּ וּבּוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.
וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמָה.

נִשְׁכָּחָה בְּשָׁלוֹם וּנְקִיָּצָה בְּשָׁלוֹם וּפְחַד
בְּלִילוֹת אֵל יִמְשַׁל בְּנוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יהוה, הַפּוֹרֵשׁ סֶכֶת שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, מִנְּחָם צִיּוֹן וּבּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם.
מן הגניזה

בְּרוּךְ אַתָּה יהוה,
הַפּוֹרֵשׁ סֶכֶת שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל
וְעַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם וְעַל יְרוּשָׁלַיִם.

שִׁיר לַמַּעְלוֹת: אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי:
עֲזָרִי מֵעַם יהוה עֲשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ:
אֵל יִתֵּן לַמּוֹט רִגְלֶךָ אֵל יָנוּם שְׁמֶרְךָ:
הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:
יהוה שְׁמֶרְךָ יהוה צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ:
יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יַכְּכָה וַיִּרְחַ בַּלְיָלָה:
יהוה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ:
יהוה יִשְׁמֹר צְאֲתֶךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

תהלים נבא

בשבת:

וּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת,
לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם:
בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם
כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יהוה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפָּשׁ:

שמות לא

וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶת מַעֲדֵי יְהוָה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש

נוסח אשכנז

יְתַגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.

בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן
וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבַזְּמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הקהל והש"צ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא.

יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא הַקְהֵל: בְּרִיךְ הוּא.

לְעֵלְא מִן כָּל (בשבת שובה לְעֵלְא לְעֵלְא מְכַל) בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא
וְנַחְמָתָא וְנַחְמָתָא דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

על פי נוסח עדות המזרח

יְתַגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.

בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיִּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב
קֶץ מְשִׁיחָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּעַגְלָא וּבַזְּמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הקהל והש"צ יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעַלְמֵי עַלְמַיָּא.

יְתַבְרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא, בְּרִיךְ הוּא.

לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא
דְאַמִּירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

תפילת עמידה

נהוג לפסוע שלוש פסיעות אחורה ואחר כך שלוש פסיעות קדימה.
עמידה ליום טוב תופיע במהדורה השלמה.
לתפילות אישיות לאמירה במהלך העמידה ולאחריה, ראו עמודים XX

תהלים נא

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

א. אבות ואמהות

נהוג לכרוע ולקוד בתחילתה ובסופה של הברכה

שֶׁבֶת הִיא מִלְזַעֵק הַיּוֹם,
לְבִי רוֹצֵה לְשִׁיר תּוֹדָה,
וּבְכָל מִהְמוֹרוֹת חַיִּי
לְרֵאוֹת בְּרָכָה, גַּם אִם חִידָה.
כִּי רְפוּאָה קְרוּבָה לְבוֹא,
וְהִישָׁעָה כְּהֶרֶף עֵינַי,
וְלֹא אֶחְדַּל מִלְקוּוֹת
גַּם עַת אֶמְזַג אֶת כּוֹס הַיַּיִן.
שֶׁבֶת הַיּוֹם. לֹא אֲבַקֵּשׁ.
הַיּוֹם אוֹדָה עַל מַה שֵּׁשׂ.
אֶךְ גַּם הַיּוֹם שִׁמְעָה, אֵלַי,
הַד רַחֵשׁ חַל שְׁבָקוּלִי.

הרב עודד מזור

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאִמּוֹתֵינוּ,
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְשָׂרָה, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְרִבְקָה,
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, יְיָ אֱלֹהֵי יִרְחֵל,
הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן,
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, וְקוֹנֵה הַכֹּל,
זוֹכֵר חֲסֵדֵי אֲבוֹת וְאִמָּהוֹת,
וּמְבִיא גְּאֻלָּה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה.

יש המוסיפים
את שמות
האמהות, בלתי
ולקפה.

בשבת שובה זכרנו לחיים, מְלַךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים,
וּכְתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים.

מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְגֵן אַבְרָהָם וּפּוֹקֵד שָׂרָה.

ב. גבורות

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי,
מַחִיָּה הַכֹּל [אוּ מְחַיֵּם] אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ

מַשְׁמִינֵי עֲצַרֹת מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם. מֵא' שֶׁל פֶּסַח מוֹרִיד הַטָּל.

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחִיָּה הַכֹּל [אוּ מְחַיֵּם] בְּרַחֲמִים רַבִּים,

סוּמְךָ נוֹפְלִים וְרוּפָא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים,
וּמְקַיֵּם אַמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפֶר.
מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ,
מְלַךְ מַמְיֵת וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה.

בעשרת ימי תשובה מי כמוך אב הרחמים, זוכר יצוריו לחיים ברחמים.

וּנְאֻמָּן אַתָּה לְהַחְיֹת הַכֹּל [א] מֵתִים]
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְחַיֶּה הַכֹּל [א] הַמֵּתִים].

ג. קדושת השם

אַתָּה קְדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשֵׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סְלָה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ (בשבת שובה המלך הקדוש).

ד. קדושת היום

וּמֵאַהֲבַתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
שָׂאֵהֲבֵת אֶת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
וּמְחַמְלֵתְךָ מִלְכֵנוּ שְׁחַמְלֵת
עַל בְּנֵי בְרִיתְךָ,
נִתַּתְּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה בְּאַהֲבָה.
לְגַדְלָהּ וּלְגַבְרָהּ,
לְקַדְשָׁהּ לְמִנוּחָהּ,
לְעִבּוּדָהּ וּלְהוֹדָאָהּ,
לְאוֹת וּלְבְרִית וּלְתַפְאֲרָתָהּ,
וּלְתֵת לָנוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם
מֵאַתָּה.

נוסח רב עמרם גאון

אַתָּה קְדוֹשֵׁת אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ,
תְּכַלִּית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ,
וּבִרְכָתוֹ מִכָּל הַיָּמִים,
וְקִדְשָׁתוֹ מִכָּל הַזְּמַנִּים.
וְכֵן כְּתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם:
וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ
כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בראשית ב

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֱמוּנָתֵנוּ, רְצָה בְּמִנוּחָתֵנוּ,
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ,
שְׂבַעֲנוּ מְטוֹבָה וְשִׂמְחָנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ,
וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת.
וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן שֶׁבֶת קִדְּשָׁה,
וְיִגְוַחוּ בָּהּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִקִּדְּשֵׁי שְׁמֶךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִקִּדְּשׁ הַשַּׁבָּת.

ה. עבודה

רְצָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּתְפַלְתֵּם בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל,
וּתְהִי לְרִצּוֹן תְּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.
וְשִׁכֵן בְּצִיּוֹן וְיַעֲבֹדוּךָ עֲבָדֶיךָ בִּירוּשָׁלַיִם.

בשבת ראש חודש ובשבת המועד

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֱמוּנָתֵנוּ,
יַעֲלֶה וְיִבֵּא וְיִגִּיעַ וְיִרְאֶה
וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוּרֵנוּ וּפְקוּדוֹנֵנוּ
וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְאֱמוּנָתֵנוּ, וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קִדְּשָׁה,
וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ,
לְפָלִיטָה לְטוֹבָה, לְחַן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. בְּיוֹם:

בראש חודש ראש החודש הזה

בפסח חג המצות הזה

בסוכות חג הסוכות הזה.

זְכַרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה,
וּפְקוּדוֹנוֹ בּוֹ לְבִרְכָה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים.
וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוּס וְחַנּוּן
וּרְחַם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ,
כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ וְעִמּוֹ לְצִיּוֹן
[אוּ שְׂאוֹתָהּ לְבָדָךְ בִּירְאָה נְעֻבֹד]

1. הודאה

נהוג לכרוע ולקוד ב"מודים".

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֵלֵהי אֲבוֹתֵינוּ וְאֲמוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן שְׂעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ,
וְעַל נְשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל נְסִיךְ שְׂבָכְךָ יוֹם עִמָּנוּ,
וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׂבָכְךָ עֵת, עָרֵב וּבִקְרָה וְצָהָרִים.
הַטוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא תִמּוּ חֲסָדֶיךָ,
מִעוֹלָם קוֹיֵנוּ לָךְ.

בחנוכה:

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת
שְׁעֵשִׂית לְאֲבוֹתֵינוּ וְלְאֲמוֹתֵינוּ, בְּיָמִים הֵהֵם וּבְזִמְנֵן הַזֶּה.

בְּיָמֵי מַתְתִּיָּהוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל, חֲשֵׁמוֹנָאֵי וּבְנֵי, כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הַרְשָׁעָה
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחֵם תּוֹרָתְךָ וּלְהַעֲבִירֵם מִחֻקֵּי רְצוֹנָה. אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם, רַבְתָּ אֶת רִיבָם, דָּגַתְתָּ אֶת דֵּינָם, מְסַרְתָּ גְבוּרִים בְּיַד
חַלְשִׁים, וְרַבִּים בְּיַד מְעֻטִּים, וְזָדִים בְּיַד בְּנֵי בְרִיתְךָ, וְלָךְ עֲשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
בְּעוֹלָמְךָ, וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפְרָקָן כֶּהִיִּם הַזֶּה. וְאַחַר כֵּן בָּאוּ
בְנֵיךָ לְדַבֵּר בְּיַתְּךָ וּפְנּוּ אֶת הַיְכָלְךָ וְטָהְרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ וְהִדְלִיקוּ נְרוֹת בְּחֻצְרוֹת
קְדְשֶׁךָ. וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה אֱלֹהֵינוּ, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. וְכַשֵּׁם שְׁעֵשִׂית
נְסִים לְרַאשׁוֹנִים, כֵּן תַּעֲשֶׂה לְאַחֲרוֹנִים. וְתוֹשִׁיעֵנוּ בְּיָמִים הָאֵלֶּה כְּבְיָמִים הֵהֵם.

בירושלים כשפורים (ט"ו באדר) חל בשבת, אומרים על הנסים בעמוד XX.

וְעַל כָּלֵם יִתְבַּרְךָ וְיִתְרוֹמֵם שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ תְּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד.

בשבת שובה וכתב לחיים טובים כל בְּנֵי בְרִיתְךָ.

וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה, וַיְהִלְלוּ אֶת שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת,
הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָּנוּ סֵלָה.

נוהגים לכרוע ולקוד ב"ברוך אתה ה'" החותם את ברכת הודאה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלֵךְ נֶאֱמָה לְהוֹדוֹת.

ז. ברכת שלום

שְׁלוֹם רַב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תְּשִׁים לְעוֹלָם,
כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֲדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם.
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל הָעַמִּים
בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשְׁלוֹמָהּ.

בשבת שובה בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה נזכר ונכתב
לפניה, אנחנו וכל עמך בית ישראל [עם כל באי עולם], לחיים
טובים ולשלום.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם.

בְּתַר צְלוּתָא: הַתִּיחָדוֹת שֶׁאַחֲרֵי הַתְּפִילָה

אֱלֹהֵי, נִצַּר לְשׁוֹנֵי מִרְעַע וְשִׁפְתֵי מִדְּבַר מְרָמָה,
וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תַדִּים, וְנַפְשֵׁי כְּעַפְּרָ לְכָל תְּהִיָּה.
פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי,
וְכָל הַחַוְשָׁבִים עָלַי רָעָה, מְהֵרָה הַפֵּר עֲצָתְךָ וְקַלְקַל מַחְשַׁבְתְּךָם.
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינְךָ,
עֲשֵׂה לְמַעַן קְדוּשָׁתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ,
לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנֵי.
יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי.

על פי בבלי, נוסח ז'

ההוג לפסוע שלוש פסיעות אחורה ולהשתחוות לשלושה כיוונים – שמאלה, ימינה וקדימה.

עֲשֵׂה שָׁלוֹם (בשבת שובה השלום) בְּמְרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
עָלֵינוּ, עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְעַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

תפילה לשלום, על פי רבי נחמן מברסלב

בְּרָגְעֵי הַדְּמָמָה הַגְּדוֹלָה,
כְּשֶׁאֲנִי מִתְבוֹנֵנִים בְּדַבְרֵי
שְׂאִין הַפֶּה יָכַל לְאַמְרָם –
אוֹתָהּ שְׁעָה בָּאוּ וְנַעֲמִיק
אֶת הָרְאִיָּה הַנְּתוּנָה לָנוּ.
נִסְתַּכַּל בָּנוּ פְּנִימָה.
נַעֲלָה חַיֵּינוּ כְּדָרְךָ שְׁמַעֲלִים
דְּלֵי מִן הַבָּאָה.
מִצָּוָה עָלֵינוּ לְבוֹא
לְכָלֵל הַפְּרָה שֶׁל עֲצֻמְנוּ.
מִצָּוָה עָלֵינוּ לְאַזְנוֹן אֶת
הַכַּחוֹת הַפּוֹעֲלִים בְּנַפְשֵׁנוּ.

על פי מרדכי מרטין בובר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ וְאֲמוֹתֵינוּ,
שְׁתַּבְּטַל מִלְּחָמוֹת
וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים מִן הָעוֹלָם
וְתִמְשִׁיךְ שָׁלוֹם גָּדוֹל וְנִפְלָא בְּעוֹלָם
וְלֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חָרָב
וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְּחָמָה.
רַק יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל
הָאֻמֹּת לְאַמְתּוֹ
אֲשֶׁר לֹא בָּאנוּ לְזֶה הָעוֹלָם
בְּשִׁבִיל שְׂנְאָה וְקִנְאָה
וְקִנְטוֹר וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים.
רַק בָּאנוּ לְעוֹלָם
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת הַטוֹב וְהַיָּשָׁר לְפָנֶיךָ.
וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב.
וְנִתְּתֵי שָׁלוֹם בְּאַרְץ וּשְׁכִבְתָּם וְאִין מַחֲרִיד
וְהַשְׁבִּתֵי חַיָּה רְעָה מִן הָאָרֶץ
וְחָרָב לֹא תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם.
וַיִּגַּל כַּמִּים מִשְׁפָּט, וְצָדְקָה כְּנַחַל אֵיתָן.
כִּי מִלְּאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה כַּמִּים לֵיָם מְכַסִּים.

ויקרא ט

ישעיה יא

וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם:
 וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
 וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיִּקְדֹּשׁ אֹתוֹ:
 כִּי בּו שְׁבַת מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

ברכה אחת מעין שבע

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאַמּוֹתֵינוּ,
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְיִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְרַבֵּקָה,
 וְאַתָּה יְעֻקֵּב, לֵאמֹר וְרַחֵם.
 הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
 מְגַן אָבוֹת וְאַמָּהוֹת בְּדָבָרוֹ,
 מְחַיֶּה הַפֶּל [אוּ מֵתִים] בְּמֵאמְרוֹ
 הָאֵל (בשבת שובה המלה) הַקְּדוֹשׁ שְׂאִין כְּמוֹהוּ,
 הַמְּנַיֵחַ לְעַמּוֹ בַּיּוֹם שְׁבַת קְדָשׁוֹ,
 כִּי בָם רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם.
 לְפָנָיו נַעֲבֹד בְּיִרְאָה וּפְחָד, וְנוֹדָה לְשִׁמּוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִידָה.
 מְעוֹן הַבְּרָכוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַשְּׁלוֹם,
 מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי
 וּמְנַיֵחַ בְּקַדְשָׁהּ לְעַם מְדֻשָּׁנֵי עֲנָג, זִכָּר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאַמּוֹתֵינוּ, רָצָה בְּמִנוּחָתֵנוּ. קְדָשׁוֹ
 בְּמִצּוֹתָיִךְ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ, שְׂבַעְנוּ מְטוֹבָה וְשִׂמְחָנוּ
 בְּשׂוּעָתֶךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְהַנְּחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן שְׁבַת קְדָשְׁךָ, וַיְנוּחוּ בָּהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת.

קדיש שלם ראו עמ' XX

מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רָעִי לֹא אֶחָסֶר:
 בְּנֵאוֹת דָּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל מֵי מְנַחֹת יִנְהַלְנִי:
 נִפְשִׁי יִשׁוּבֵב יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי צְדָק לְמַעַן שְׁמוֹ:
 גַּם כִּי אֵלֶּךָ בְּגִיא צַלְמוֹת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עֲמַדִּי
 שְׁבִטָּהּ וּמִשְׁעֲנֵתָהּ הִמָּה יִנְחַמְנִי:
 תַּעֲרֶה לִפְנֵי שְׁלֶחֶן נֶגְד צוּרֵי
 דִּשְׁנָתָּ בְשִׁמּוֹן רֹאשֵׁי כּוֹסֵי רוּיָהּ:
 אֵף טוֹב וְחָסֵד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי
 וְשִׁבְתִּי בְּבַיִת יְהוָה לְאַרְךָ יָמִים:

מִי הָאִישׁ הֶחֱפֵץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב:
 נֶצַר לְשׁוֹנֵה מִרְעַע וּשְׁפֹתֶיהָ מִדְּבַר מְרֻמָּה:
 סוֹר מִרְעַע וְעֵשָׂה טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרִדְפָהּ:

ספירת העומר, ראו עמוד XX.

מא' באלול עד הושענא רבה

לְדָוִד יְהוָה אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מַמִּי אִירָא יְהוָה מְעוֹז חַיִּי מִמֵּי אֶפְתָּד: בְּקֶרֶב עַלִּי
 מְרַעִים לְאֶכַל אֶת בְּשָׂרֵי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשִׁלּוֹ וְנִפְלוֹ: אִם תַּחֲנֶנָּה עַלִּי מַחֲנֶנָּה
 לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶם עַלִּי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ: אַחַת שְׂאֵלְתִי מֵאֵת
 יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִּי בְּבַיִת יְהוָה כָּל יְמֵי חַיִּי לַחַזוֹת בְּנַעֲם יְהוָה וּלְבַקֵּר
 בְּהִיכְלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֶכֶה בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֹתֵר אֶהְלוֹ בְּצוּר יְרוּמָמִנִי:
 וְעֵתָה יְרוֹם רֹאשִׁי עַל אִיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֲזַבְחָהּ בְּאֶהְלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה
 וְאֲזַמְרָה לִיהוָה: שְׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: לֵךְ אָמַר לְבִי בְקֶשׁוֹ פְּנֵי
 אֶת פְּנֵיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ: אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי אֵל תֵּט בְּאֵף עֲבֹדָה עֲזָרְתִי הִיִּיתַ
 אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזוּבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי: כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזוּבוּנִי וִיהוָה יִאֶסְפֵּנִי: הוֹרְנִי
 יְהוָה דְרָכָה וּנְחֵנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי: אֵל תִּתְנַנֵּנִי בְּנִפְשׁ צָרִי כִּי קָמוּ
 בִּי עַדִּי שָׁקֵר וּפִיחַ חָמָס: לוֹיֵלֵא הָאֲמַנְתִּי לְרֵאוֹת בְּטוֹב יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים: קְוֶה
 אֵל יְהוָה חֲזוֹק וְיִאֲמָץ לְבָבְךָ וְקִוֶּה אֵל יְהוָה:

עלינו לשבח לאדון הכל,

לתת גדלה ליוצר בראשית,

שנתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו,

[א] שִׁבְחָךְ בָּנוּ לִיְחַד אֶת שְׁמוֹ וְקִרְבָּנוּ לְעִבּוּדְךָ]

ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים |

כורעות ומשתחוות ומודות

לפני מלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא,

שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ,

ומושב יקרו בשמים ממעל, ושכינת עזו בגבהי מרומים.

הוא אלהינו, אין עוד. אמת מלפנו, אפס זולתו,

כפתוב בתורתו: וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא

האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד:

נרמז

על כן נקנה לה יהוה אלהינו, לראות מהרה בתפארת עזה,

להעביר גלולים [א] רשעות] מן הארץ, והאלילים כרות יפרתו

[א] והאלילות כרות תפרת], לתקן עולם במלכות שדי.

וכל בני בשר יקראו בשמה, להפנות אליה כל רשעי ארץ.

כפירו וידעו כל יושבי תבל,

כי לה תכרע כל ברה, תשבע כל לשון. לפניה יהוה

אלהינו יכרעו ויפלו, ולכבוד שמה יקר יתנו,

ויקבלו כלם את על מלכותה, ותמלך עליהם

מהרה, לעולם ועד.

כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלך בכבוד, כפתוב בתורתך:

יהוה ימלך לעולם ועד: ונאמר: והיה יהוה למלך על כל הארץ

ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

שמות טו
זכריה יד

עלינו לשבח ליפעת תבל
לפעל ולעמל לתקון עולם

כי בכתנו לבנות ולתקן
ובדינו להצמיח גאלה.

ביום ההוא ישכנו לבטח
כל באי עולם.

מרשה פלק

עלינו לשבח לבורא הכל
שנתן חלקנו במעשה בראשית
להודות על שאנו בני אדם –
זרועות לחבק מלא יפי העולם:
שלמד לבנו לבחון
רעד נר נשמתנו
בשאון ההמון:

ראנחנו נורעים ומשתחיים ומודים
על המתנה הזו שנקראת חיים
שיתקדשו אם בחסד נבחר:

במקום קדיש – כשאר מניין

לזכר גבר שהלך לעולמו
אל אלהי הרוחות
אשר בידך נפשות החיים והמתים
פנה היום בחסד וברחמים
אל תפלתני לזכר יקירי.
זכר-נא את כל החסד והטוב
שעשה בעולם החיים.
תן לו מנוחה נכונה
תחת פנפי השכינה
וצרר בצרור החיים את נשמתו.

אנו עומדים לפניך בתפלה
שפתינו נפתחות למלים של תורה
כל עצמותינו אומרות מי כמוך
מציל עני ואביון מגוזלו
ככתוב בתורתך
"וידעת היום והשבות אל לבבך":

ראנחנו מקבלים
בידינו אלה לפתוח דרכים
ללכת בדרכיך דרכי האלהים.

הרב דן פרת

לזכר אישה שהלכה לעולמה
אל אלהי הרוחות
אשר בידך נפשות החיים והמתים
פנה היום בחסד וברחמים
אל תפלתני לזכר יקירתי.
זכר-נא את כל החסד והטוב
שעשתה בעולם החיים.
תן לה מנוחה נכונה
תחת פנפי השכינה
וצרר בצרור החיים את נשמתה.

יתגדל ויתקדש שמה רבא. עשה שלום [בשבת שובה השלום] במרומו
הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל / ועל כל יושבי תבל /
ואמרו: אמן.

הרב דב אדלשטיין

זרים 1

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.

בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וְיִמְלִיף מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבִיּוֹמֵיכוּן
וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הַקְהֵל וְהַשִּׁיב יְיָ הֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

תְּבַרְךָ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיף הוּא. לְעֵלְמָא מִן כָּל (בשבת שובה לעלא לעלא מכל) בְּרַכְתָּא
וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

נהוג לפסוע שלוש פסיעות אחורה ולקוד בעת אמירת השורה האחרונה "עושה שלום" לשלושה
כיוונים – שמאל, ימין וקדימה:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם (בשבת שובה השלום) בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, עַל כָּל
יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

על פי נוסח עדות המזרח

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא.

בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא, כְּרַעוּתָהּ וְיִמְלִיף מַלְכוּתָהּ וְיִצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב קֶזַח מְשִׁיחָהּ
בְּחַיִּיכוּן וּבִיּוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הַקְהֵל וְהַשִּׁיב יְיָ הֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

תְּבַרְךָ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ
דְּקֻדְשָׁא, בְּרִיף הוּא. לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

הֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים וְשִׁבְעַ וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאָּלָה
וְסִלְיָהּ וְכַפְּרָה, וְרוּחַ וְהַצְּלָה לָנוּ וּלְכָל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

נהוג לפסוע שלוש פסיעות אחורה ולקוד בעת אמירת השורה האחרונה "עושה שלום" לשלושה
כיוונים – שמאל, ימין וקדימה:

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ,
עַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וְאָמְרוּ: אָמֵן.

בכסלו וטבת, החודשים שבהם היום הוא הקצר ביותר בשנה, יש המוסיפים

ישעיהו ט

קוּמִי אוּרִי כִּי בָּא אוֹרְךָ וּכְבוֹד יהוה עֲלֶיךָ זָרַח:
כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֶּל לְאֲמִים וְעֲלֶיךָ
זָרַח יהוה וּכְבוֹדוֹ עֲלֶיךָ יֵרָאֶה: וְהִלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרְךָ
וּמְלָכִים לְנֹגַהּ זָרַחְךָ: לֹא יִהְיֶה לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאוֹר
יוֹמָם וּלְנֹגַהּ הַיָּרֵחַ לַיְלָא יִהְיֶה לָּךְ יהוה לְאוֹר
עוֹלָם וְאֱלֹהֶיךָ לְתַפְאֲרֶתְךָ: לֹא יָבֹא עוֹד שֶׁמֶשׁ
וַיִּרְחַף לֹא יֵאָסֵף כִּי יהוה יִהְיֶה לָּךְ לְאוֹר עוֹלָם
וְשִׁלְמוֹ יָמֵי אָבְלָךָ:

בשבת תקומה, השבת שבין יום הזיכרון לשואה ולגבורה ובין
יום הזיכרון וחג העצמאות

זכריה ט

כֹּה אָמַר יהוה שְׁבִתִּי אֶל צִיּוֹן וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ
ירוּשָׁלַיִם וְנִקְרָאָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הָאֱמֶת וְהָרַ יהוה
צְבָאוֹת הַר הַקֹּדֶשׁ: כֹּה אָמַר יהוה צְבָאוֹת עוֹד יִשְׁבוּ
זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְאִישׁ מְשַׁעֲנֵתוֹ
בְּיָדוֹ מֵרֵב יָמִים: וּרְחֹבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים
וַיִּלְדוּת מְשֻׁחָקִים בְּרַחֲבוֹתֶיהָ: כֹּה אָמַר יהוה צְבָאוֹת
כִּי יִפְלֹא בְּעֵינַי שְׂאֵרֵיט הָעָם הַזֶּה בְּיָמִים הָהֵם
גַּם בְּעֵינַי יִפְלֹא נָאִם יהוה צְבָאוֹת: כֹּה אָמַר יהוה
צְבָאוֹת הַנְּנִי מוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי מֵאֶרֶץ מִזְרַח וּמֵאֶרֶץ
מְבֹאֵה הַשֶּׁמֶשׁ: וְהִבֵּאתִי אֹתָם וְשָׁכְנוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם
וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹהִים בְּאַמֶּת
וּבְצִדְקָה:

תהלים קנ"ו

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יהוה אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵינּוּ כְּחֹלְמִים: אֲזַי יִמְלֹא
שְׁחוֹק פִּינּוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ בְּרִנָּה אֲזַי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יהוה לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים:
הַגְּדִיל יהוה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֵינּוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה יהוה אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאֲפִיקִים
בְּנִגְבִּי: הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלּוֹךְ יֵלֵךְ וּבְכֹה נִשְׂא מִשֶּׁךְ הַזֹּרַע בֹּא
יָבֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֵתֵיו:

מזמור כז (מא' באלול ועד הושענא רבה) בעמוד XX

מזמור קל (בשבת שובה) בעמוד XX

עוֹשֶׂה הַשְּׁלוֹם,

בְּרַךְ נָא אֶת עֲבוֹדַת
קִדְשֵׁנוּ בְּעֶרְב שֶׁבֶת זֶה.
הָאֵר נָא אֶת עֵינֵינוּ כְּדֵי
שִׂיחָזוּ בְּכֹחַ הַמּוֹרָה לָנוּ
אֶת דְּרָכֵנוּ וְהַנְּגִלָה לָנוּ בְּכָל
סִדְרֵי הַשָּׁבַע, מֵהַכּוֹכָב
הַרְחוֹק בְּיוֹתֵר וְעַד פְּנִים
נִשְׁמַתְנוּ. הַשְּׁרָה מְרוֹחְךָ עַל
לִבֵּנוּ לְעוֹרֵר בְּנוֹ אֶת אֲהַבַת
אֱלֹהִים וְלַעֲשׂוֹת אֶת
רְצוֹנְךָ לְחַק מֵיָנוּ. תָּנוּ נָא
לָנוּ נְחִמָה לְעַת יָגוֹן, כַּחוֹת
לְעַת צָרָה, וְאֶת הָאֲמֵץ
לְשִׁירַת אוֹתְךָ בְּכָל דְּרָכֵינוּ.
יְהִי רְצוֹן שְׁמִלוֹת תְּפִלַּתְנוּ
וּמִחְשְׁבוֹת לִבֵּנוּ הַדּוֹמָמוֹת
יִשְׁמְעוּ, אֲתָה ה' אֱלֹהִים
בוֹרְאָנוּ וְגוֹאֲלָנוּ. אָמֵן.

בהדרת קודש

אָדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלֶךְ
 בְּטָרֵם כָּל יְצִיר נְבָרָא.
 לַעֲת נַעֲשֶׂה בְּחַפְצוֹ כֹּל
 אֲזִי מְלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא.
 וְאַחֲרֵי כִכְלוֹת הַכֹּל
 לְבַדּוֹ יְמַלְךְ נוֹרָא.
 וְהוּא הָיָה וְהוּא הָיָה
 וְהוּא יְהִיָּה בְּתַפְאָרָה.
 וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי
 לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה.
 בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית
 וְלוֹ הָעוֹז וְהַמְשַׁרָּה.
 וְהוּא אֵלֵי וְחֵי גוֹאֲלֵי
 וְצוֹר חֲבָלֵי בְיוֹם צָרָה.
 וְהוּא נָסִי וּמְנוֹס לִי
 מִנֵּת כּוֹסֵי בְיוֹם אֶקְרָא.
 בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחֵי
 בְּעַת אִישׁוֹן וְאַעֲיָרָה.
 וְעַם רוּחֵי גְוִיָּתִי
 אֲדַנִּי לִי וְלֹא אִירָא.

יְגַדֵּל אֱלֹהִים חֵי וַיִּשְׁתַּבַּח
 נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל מְצִיאוֹתוֹ.
 אֶחָד וְאֵין יְחִיד כְּיַחֲוֵדוֹ
 נַעֲלָם וְגַם אֵין סוּף לְאַחֲדוֹתוֹ.
 אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גּוּף
 לֹא נַעֲרֹךְ אֵלָיו קִדְשָׁתוֹ.
 קוֹדְמוֹן לְכָל דְּבַר אֲשֶׁר נְבָרָא
 רֵאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ.
 הֵנוּ אָדוֹן עוֹלָם, וְכֹל נוֹצֵר
 יוֹרָה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ.
 שְׁפַע נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ אֶל
 אַנְשֵׁי סְגָלָתוֹ וְתַפְאָרָתוֹ.
 לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד
 נְבִיא וּמְבִיט אֶת תְּמוּנָתוֹ.
 תּוֹרַת אֱמֶת נִתַּן לְעַמּוֹ אֵל
 עַל יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ.
 לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יִמִּיר דָּתוֹ
 לְעוֹלָמִים לְזוּלָּתוֹ.
 צוֹפֵה וַיִּוְדַע סִתְּרֵינוּ
 מְבִיט לְסוּף דְּבַר בְּקוֹדְמוֹתוֹ.
 גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמַפְעֵלוֹ
 נוֹתֵן לְרֹשֶׁע רַע כְּרֹשְׁעָתוֹ.
 יִשְׁלַח לְקוֹץ יָמִים גְּאֻלָּתוֹ [א] מִשִּׁיחֲנוּ
 לְפָדוֹת מִחֲכֵי קֹץ יְשׁוּעָתוֹ.
 חַיִּים מְכַלְכֵּל [א] מֵתִים יַחֲיֶה [א] אֵל בְּרַב חֶסְדּוֹ
 בְּרוּךְ עַדִּי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ.

דניאל בן יהודה הדיין

תוספתא לקבלת שבת ולמעריב

לקבל את השבת לאורכה ולרוחבה של הארץ

שיר העמק

בָּאָה מְנוּחָה לַיָּגַע
וּמְרָגוּע לְעֵמֶל
לַיְלָה חוֹר מִשְׁתַּרַּע
עַל שְׂדוֹת עֵמֶק יִזְרְעָאֵל.
טַל מְלֻמָּטָה וּלְבָנָה מֵעַל
מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלְלָה.
מָה, מָה לַיְלָה מְלִיל?
דְּמָמָה בִּיזְרְעָאֵל
נוּמָה עֵמֶק, אֶרֶץ תְּפַאֲרָת
אֲנִי לָךְ מִשְׁמֶרֶת.
יָם הַדְּגָן מִתְנוּעַע
שִׁיר הָעֵדֶר מְצַלְצֵל
זוּהִי אֶרֶץ וּשְׂדוֹתֶיהָ
זֶהוּ עֵמֶק יִזְרְעָאֵל.
תְּבָרַךְ אֶרֶץ וְתִתְהַלֵּל
מִבֵּית אֶלְפָּא עַד נְהַלְלָה.
אֶפֶל בְּהַר הַגְּלִבּוּעַ
סוּט דוֹהַר מְצַל אֶל צַל
קוֹל זְעָקָה עָף גְּבוּהָ
מִשְׂדוֹת עֵמֶק יִזְרְעָאֵל.
מִי יָרָה וּמִי זֶה שֵׁם נֶפֶל
בֵּין בֵּית אֶלְפָּא וְנְהַלְלָה?

נתן אלתרמן

ירדה השבת

יְרֵדָה הַשַּׁבָּת אֶל בְּקַעַת גִּנוֹסָר
וְנִיחוּחַ עֲתִיק בְּשׂוּלְיָהּ
וַיַּעֲמְדוּ מִסְבִּיב הָרָרִים שׁוֹשְׁבֵינִים
לְשֵׁאת אֲדָרְתָהּ הַזּוֹהֶבֶת
תַּעֲלִינָה יוֹנִים מִכְּנַרְת הַיָּם
קִבֵּל אֶת רוּחָהּ הַלּוֹהֶבֶת.
נִשְׁקָה הַשַּׁבָּת לְרֵאשׁוֹ שֶׁל הַבְּרוֹשׁ
לְאַזּוֹב שֶׁבְּסַלַּע נִשְׁקָה
וַיְהִי הַדְּרֹדֵר לְשֶׁרְבִיט שֶׁל מַלְכוּת
עַל רְמוֹת דְּמָמָה מְרוֹנְנָת
יִמְשֹׁךְ אֶז הַתּוֹר בְּקוֹלוֹ הַמְּתוֹק
חֲמֻדָּת כְּסוּפִין מְעֻדָּת.
הַרְטִיטָה שַׁבָּת בְּחֻנָּה הַגָּנוּז
עֵינֵי חַלּוֹנוֹת מְכַל עֵבֶר
וְתַצְאָנָה בְּנוֹת אֶל הָעֶרֶב זָמֵר
זְמִירוֹת בְּעֶרְגָה מְצַלְצֵלָת
וְהִיטָה הָעֵדָנָה בְּבִקְעַת גִּנוֹסָר
לְנִשְׁמַת עֵבְרִיּוֹת נְאֻצֵּלָת.

יהושע רבינוב

שבת בכפר

נטו צללים על פני הגבעות
ימות החל חלפו, עברו.
הרחק הרחק נצתו נגהות
כוכבי שבת מה יפוי, מה נהדרו.

יום שבת,

יום מנוחה

בארץ הברוכה. שבתון!

לבשו הדר פני הכפר ביום השבת.

שלות השקט בניר בשדה.

המחרשה תדם, תנוח.

בגן בהרש זמר תועה

נגון שבת אל היקום שלוח.

שובת עמל במלא המרחב

עדרים רובצים בנחת

גדי בן-חמד ירנין כל לבב

חמה מעל יפעתה שולחת.

הוי, מה נעמתי לי, שבת מנוחה

במבוא הכפר עלי משמרת!

לנו היי, שבת ברוכה,

מתנת עולם, מתת תפארת.

אור ירושלים

השקט שוב צונח כאן משמי הערב

כדאית דיה מעל התהומות

ושמש אדמה נושקת להט חרב

את הפסגות, המגדלים והחומות.

ראיתי עיר עוטפת אור

והיא עולה בשלל צבעי הקשת

והיא נוגנת בי כנגבל העשור

ראיתי עיר עוטפת אור.

הנה זוחל הצל מבין גבעות הארן

קרב בסתר כאוהב אל השכונות

ומול פניו קריצות, רבוא עיני האור הן

לפתע נפקחו עיניו כנפעמות.

בדממת אשמורת אחרונה נושמת

ובקטיפת שחקים רסיס אחרון מחויר

אף שחר, כבר כפת זהב שלה אודמת

למגעו החם, הרך, של אור צעיר.

יוסף שריג

מתתיהו שלם

הליכת ערב שבת בקטמון

ערב שבת, אני הולך ברחוב
בחלצה ומכנסים קצרים
משחרר את הגוף, פוסע בין תפלות
העולות לשמים קלות
כננות נמולות ללא ערלת מלים
בלמי הזעזועים של הניו-באלאנס
סופגים כמו בגת
מהמורות של גלעיני זיתים שבורים
שנשרו לאספלט
משחירים את המדרכה בעסיס
בעיריה אין מסיק
מעסה איברים ועברים
פנימיים שואף וקוטף לראות
עוללות מתפלות
שנותרו תלויות בחלל
על ענפי השקט
של ערב שבת.

גלעד מאירי

שבת

חופי ירדן. מלא זהר יום.
סירת דוגה; אשכב אשתה
שקוי שלום.
אביט אל על. האור מה רב!
וגם בלב כבילות
אף צל של עב.
עתה ידעת: פה – הכל.
ראשית וקצה, כל דכפין
יאתה, יטל.

רחל המשוררת

הליכה לקיסריה

אלי, אלי
שלא יגמר לעולם
החול והים
רשרוש של המים
ברק השמים
תפלת האדם [או האמון באדם].

חנה סנש

אנא בכוח

אָנָא בְּרוּךְ

אָנָא בְּכֹחַ

תַּתִּיר נַפְשֵׁי צְרוּרָה

אָנָא גַּעְגּוּעִים וְהַמְיָה

דְּרוּשִׁים לִי יוֹתֵר מִן הַקְּיָם

שְׁאֲכַסְף

וְכֹלֹם לֹא יָבֹוא

אָבֵל שְׁלֹא אֶפְסִיק לְבַקֵּשׁ

אָנָא הַחֲזֹר בִּי מֵלִים שְׁנַתָּה בִּי פַעַם

טְהוּרוֹת

וְאִמֵּר

אָנָא רַחֵם

הַיּוֹם הַיּוֹם וְלֹא מָחָר

אָנָא בְּשֵׁר שְׂגָם אִם אֶתְמַהֵּמָה

בֹּא אָבֹוא

וּבִדְבָרִים עֲצָמִי אֶתֶּן אָנָא

זְכֹר אוֹתִי

עַל אֲשֶׁר אֶחְלַתִּיךָ לִי וְלֹא

עַל אֲשֶׁר אָדָם אֲנִי וְמֵת

עַל אֲשֶׁר לֹא אָרְאַה אוֹתְךָ וְחִי

עַל אֲשֶׁר קִירוֹת הַגּוֹף נִפְּשׁ מִכָּה

רוּצָה תַּעֲקֹר

מִכָּה עֲצָמָה צוֹנַחַת

אָנָא בְּרוּךְ

אָנָא בְּרוּךְ אָנָא

הֵבֵן אוֹתִי שְׁאֲנִי עֲרִירִית

שְׁאִין לִי לְמִי לְגִלוֹת מַחְלַתִּי

שְׁלֹא הִבְנֵתִי בְּזִמְן שְׂגוּפִי הוּא אֲנִי

וּכְשֶׁהִבְנֵתִי לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי

לֹא מִצְּאֵתִי מוֹצֵא לְבַכִּי כִּי יִכָּה

כִּי אֵין

אָנָא הֵבֵן אוֹתִי שְׁאֲנִי צְרִיכָה קֶצֶת זְמַן

לְחַשֵּׁב אֶת סְכוּמֵי הַפְּרִיָּה

אִם יֵשֶׁם עוֹד

וְשְׁאֲנִי מֵאִמָּה נוֹבֶלֶת

וּבִקֵּר לְבִקֵּר מְקִיָּאָה

וְלִילָה לְלִילָה יָאִים גַּעַת

וְדַעַת שְׂאוּל לְשְׂאוּל יִגִּיעַ

וְאֵין לִי סְכוּי עוֹד לְבִרְא מֵלִים בְּצַלְמִי וּבְדַמִּי

וְלִתֵּת בְּהֵם נִשְׁמָה

אֶחַת שְׂאֵלְתִי אוֹתָה אֲבַקֵּשׁ

שְׁבִתְךָ בִּי תִתְּךָ נִשְׁמָה

אֶחַת בְּכִיתִי בְּזִכְרִי אוֹתִי

שְׂאֵז כְּשֶׁהִתְפַּלַּלְתִּי מֵאוּם לֹא חִסְרִתִּי

וְעַתָּה שְׁכֹלֹם לֹא אֲבִיה

הַכֹּל בִּי נִרְמַס אָנָא חֵן אוֹתִי וְרַחֵם

בְּרַכֵּם יְמֵי טְהָרָם

כָּבֵת גְּדֵלִם בּוֹכָה עָלֵי בָבֵת

אָנָא אִם תּוֹכֵל

חִבִּיבָה פְּדִיה

הברכות שלפני קריאת שמע

בְּרוּכָה אַתָּה יְיָ, עוֹשֵׂה נִפְלְאוֹת
גְּדוֹלוֹת בְּעוֹלָמְךָ, אֲשֶׁר בְּדַבְּרָה
מַעְרִיבָה עַרְבִים בְּחֻכְמָה, פּוֹתַחַת
שַׁעֲרִים בְּתַבּוּנָה, מְשַׁנֶּה עֵתִים
וּמְחַלֶּפֶה אֶת הַזְּמַנִּים, גְּדוֹל עַד
שָׁמַיִם חֲסָדָה. בּוֹרֵאת יוֹמָם וְלַיְלָה,
גּוֹלְלֵת אוֹר מִפְּנֵי הַשֶּׁשׁ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי
אוֹר. הַמַּעֲבִירָה יוֹם וּמְבִיאָה לַיְלָה,
בְּיָדָהּ מַחְקֵרֵי שָׁמַיִם וְאָרֶץ. יְיָ
מְצוֹדְתָנוּ שְׁמָה.
בְּרוּכָה אַתָּה יְיָ, הַמַּעֲרִיבָה עַרְבִים.

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ
אַהֲבָתְךָ. תּוֹרַת חַיִּים, מְצוּוֹת אַהֲבָה
וַיִּרְאֶה הַנְּחַלְתָּ לָנוּ יְיָ כִּי לְעוֹלָם
חֲסָדָךְ עַל כֵּן, יְיָ פּוֹעֵלֵת יְשׁוּעוֹת,
בְּשִׁכְבָנוּ וּבִקְוֵמָנוּ נְשִׁיחַ בְּחֻקֶיךָ
וְנִשְׁמַח בְּדַבְּרֵי תִלְמוּד תּוֹרַתְךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ וּדְרָכֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי
הֵם חַיֵּינוּ וְאָרְךְ יְמֵינוּ, וּבָהֶם נִהְיֶה
יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאַהֲבַתְךָ לֹא תִסּוּר מִמָּנוּ
לְעוֹלָמִים, וְאַנּוּ קִרְבַּת יְיָ לָנוּ טוֹב.
בְּרוּכָה אַתָּה יְיָ, אוֹהֶבֶת עַמָּהּ יִשְׂרָאֵל.

הרב יהודע עמיר

ניגונים

שְׁתַּלְתֶּם נְגוּנִים בִּי, אֲמִי וְאָבִי,
נְגוּנִים מְזֻמְרִים שְׂכוּחִים.
גְּרַעֲיִנִים; גְּרַעֲיִנִים נִשְׁאֵם לִבִּי –
עֵתָה הֵם עוֹלִים וְצוֹמְחִים.
עֵתָה הֵם שׁוֹלְחִים פְּאוֹרוֹת בְּדַמִּי,
שְׂרָשִׁיֵהֶם בְּעוֹרְקֵי שְׁלוּבִים,
נְגוּנֵיךָ אָבִי, וְשִׁירֶיךָ אֲמִי,
בְּדַפְקֵי נְעוּרִים וְשִׁבִים.

הִנֵּה אֶאֱזִין שִׁיר עַרְשֵׁי הַרְחוֹק
הַבֵּיעַ פִּי אִם אֵלֵי בַת.
הִנֵּה לִי תִזְהַרְנָה בְּדַמְעֵ וּשְׁחוֹק
”אֵיכָה” וְזַמִּירוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ.

כָּל הַגָּה? תָּם וְכָל צְלִיל יֶאֱלֵם
בִּי קוֹלְכֶם הַרְחוֹק כִּי יְהוֹם.
עֵינֵי אֶעְצֹם וְהִרִינִי אֶתְכֶם
מֵעַל לְחֻשְׁכַּת הַתְּהוֹם.

מִיָּה בְּרוּשְׁטִיין

יעלה יעלה בואי לגני
הנץ רמון פֶּרְחָה גִּפְנִי
קְבֹא דוּדֵי יְחִישׁ צְעָדֵי
וְיֹאכַל אֶת פְּרֵי מִגְדֵי
אִם יְדִידֵי אָרְכוּ נְדוּדֵי
אֵיךְ יַחֲדָה אֲשַׁב עַל כְּנִי
שׁוּבֵי אֵלַי, אֶת בַּת אַהֲוָה
שׁוּבֵי אִתִּי, וְאֲנִי אֲשׁוּבָה
הִנֵּה עֲמִי זֹאת אוֹת כְּתוּבָה
כִּי בְּתוֹכָהּ אֶתֵּן מִשְׁכְּנִי
רַעִי, דוּדֵי, נִפְשֵׁי פְדִיתָ
וּלְבַת מֵאָז אוֹתִי קִנִּיתָ
עֵתָה לִי בֵּין עַמִּים זְרִיתָ
וְאֵיךְ תֹּאמַר כִּי אֶהְבַּתִּי
אֵימָתִי, לְטוֹב זְרִיתִיךָ
וּלְתַהֲלָה וּלְטוֹב שְׁרִיתִיךָ
כִּי אֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבַּתִּיךָ
עַל כֵּן אוֹשִׁיבֶךָ עַל דּוֹכְנֵי
לֹא יִהְיֶה כַּדְּבָרָה יְדִידִי,
עֵתָה מֵהָרַ תִּאֲסֹף נְדוּדֵי
וּלְתוֹף צִיּוֹן נַחַה גְדוּדֵי
וְשֵׁם אֶקְרִיב לָךְ אֶת קֶרְבְּנִי
חֲזָקִי רַעֲיָה, חֲפָךְ כִּיִּין טוֹב
כִּי צִיץ יִשְׁעֵי רַעְנָן וְרֹטֵב
וּלְסִירִיךָ אֶכְרוֹת וְאֶחְטֵב
וְחִישׁ אֲשַׁלַּח לָךְ אֶת סִגְנֵי

תִּגְדַּל שְׂכִינַת עוֹלָם וּנְשַׁבְּחָה,
בְּכָל וָאֵין מְקוֹם פְּנוּי מִשְׁכִּינָתָה.
אֶחַת וְכָל יַחֲדָה כָּלֹל בִּיחֻדָּה,
נְעֻלְמָה וָאֵין קֶצֶה לְאַחֲדוּתָה.
לֹא גוֹף וְלֹא פְּנִים לְדַמּוּתָה,
וְעֶרְךָ מֵעַל כָּל לִקְדוּשָׁתָה.
קְדוּמָה לְכָל אֲשֶׁר בִּיצִירְתָה,
רֵאשִׁית וָאֵין תַּחֲלָה לְרֵאשִׁיתָה.
עוֹלָם וְאֲשֶׁר בּוֹ בְּבַת-עֵינָה,
אוֹרָה מֵאִיר גְּדֻלָּתָה וּמַלְכוּתָה.
שְׁפִיעַת נְבוֹאָתָה הֶעֱנִיקָה,
לְכָל אֲשֶׁר הֵם סְגֻלָּתָה וְתַפְאֲרָתָה.
רוּעָה אֲשֶׁר סִבְלוֹת אֶחָיו רָאָה,
הַבֵּיט בְּאַסְפִּקְלָרְיָהּ מֵאִירָה.
תּוֹרַת אֶמֶת נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל עִמָּה,
נוֹבְעַת הִיא לְכָל אֲשֶׁר בְּעוֹלָמָה.
לֹא נַחֲלִיפָה וְלֹא נִמְיר דְּרָכָה,
וּנְבַקֵּשׁ פְּנִיָּה וְקֶרְבָּתָה.
צוּפָה וּמְבִינָה כָּל סֵתֵר וּסְתִירָה,
וּמְלוֹה מִקְדָּם בְּאַהֲבָתָה.
לְכָל אִשָּׁה וָאִישׁ גּוֹמְלֵת בְּחַסְדָּה,
וּבְטוֹבָה אֲוֹתָה לָנוּ "וּבַחֲרָתִי".
עוֹד לֹא אֶבְדָּה תְּקוּנָה לְגֵאֲלָה,
לְפָדוֹת כָּל הַמַּחֲסִים לִישׁוּעָתָה.
נִשְׁמַת כָּל חַי בְּחֶסֶד בְּרַכְתָּה,
וּנְבָרַךְ עַדִּי עַד שְׁמָה וְתַהֲלָתָה.

קידוש וסעודת שבת

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן.
מִמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּאַכְם לְשָׁלוֹם מִלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן.
מִמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּרֻכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם מִלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן.
מִמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

[בְּשִׁבְתְּכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן.
מִמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.]

צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מִלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן.
מִמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כִּי מִלְאֲכֵי יִצְוֶה לָךְ לְשִׁמְרָךְ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: תהלים צא

יְהוָה יִשְׁמַר צֵאתְךָ וּבִאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: תהלים נכא

אִשֶׁת חַיִל מִי יִמָּצָא, וְרוּחַק מִפְּנִינִים מִכָּרָה:
בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלָל לֹא יִחָסֵר:
 גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא רָע כֹּל יָמֵי חַיֶּיהָ:
דָּרָשָׁה צָמַר וּפְשֻׁתִים וַתַּעַשׂ בְּחִפְזָא כַּפִּיהָ:
הִיטָה כְּאֲנִיּוֹת סוּחָר, מִמְּרוֹחֵק תָּבִיא לַחֲמָה:
וַתִּקָּם בְּעוֹד לַיְלָה, וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְרוּחַ לְנַעֲרֹתֶיהָ:
זָמְמָה שְׂדֵה וַתִּקְחֶהּ, מִפְּרֵי כַּפִּיהָ נִטְעָה כָּרֶם:
חָגְרָה בְּעוֹז מְתַנֶּיָהּ, וַתֵּאֱמַץ זְרוּעֹתֶיהָ:
טָעְמָה כִּי טוֹב סָחָרָהּ, לֹא יִכָּבֵהּ בְּלִילָה נְרָה:
יָדִיהָ שְׁלָחָהּ בְּכִישׁוֹר, וְכַפִּיהָ תִּמְכּוּ פֶלֶא:
כִּפְּהָ פָּרְשָׂה לְעַנִּי, וְיָדֶיהָ שְׁלָחָהּ לְאֲבִיוֹן:
לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג, כִּי כָל בֵּיתָהּ לִבָּשׁ שָׁנִים:
מִרְבֵּדִים עָשְׂתָהּ לָהּ, שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁהּ:
נִדְּעָה בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם זִקְנֵי אֶרֶץ:
סָדִין עָשְׂתָהּ וַתִּמְכֹּר, וַחֲגוּר נִתְּנָה לְכַנְעָנִי:
עוֹז וְהִדָּר לְבוּשָׁהּ, וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן:
פִּיָּהּ פָּתְחָהּ בְּחִכְמָהּ, וַתּוֹרֵת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ:
צוֹפִיָּה הִלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ, וְלַחֵם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכֵל:
קָמוּ בְּנֵיהָ וַיֵּאֲשֻׁרוּהָ, בַּעֲלָהּ וַיְהַלְלֶהָ:
רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חַיִל, וְאֵת עָלִית עַל כְּלָנָהּ:
שֹׁקֵר הַחַן וְהַבֵּל הִיפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל:
תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעְרִים מַעֲשֵׂיהָ:

אִשְׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים
 לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ
 וּבְתוֹרָתוֹ יְהַגֵּה יוֹמָם וּלְיַלְלָהּ: וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם
 אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעֵלְהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

ברכת הבנים והבנות

נוהגים לשים ידיים על ראש הילד/ה וגם להוסיף ברכה אישית בסוף.

לבת

הי אשר תהיי
והי ברוכה באשר תהיי.

יְשִׁימָךְ אֱלֹהִים כְּשָׂרָה רַבֶּקָה לֵאָה וְרַחֵל.
יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:
יְאָר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחַנֶּנּוּ:
יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֵּׁם לְךָ שְׁלוֹם:

על פי בראשית מח

מחבר

לבן

היה אשר תהיה
והיה ברוך באשר תהיה.

מרשה פלק

יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאַפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה.
יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:
יְאָר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחַנֶּנּוּ:
יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֵּׁם לְךָ שְׁלוֹם:

בראשית מח

מחבר

ברכת הילדים

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאַמוֹתֵינוּ,
שֶׁתִּשְׁמַר עַל מִשְׁפַּחְתָּנוּ, הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם,
שֶׁתִּהְיֶה הַשְּׂמֵחָה וְהַאֲהָבָה שׁוֹרָה בְּתוֹכָנוּ,
וְהִגֵּן עָלֵינוּ מִכָּל מְכָאוֹב וְחַבְלָה, צַעַר וְאַכְזָבָה,
בֵּין שְׂמֵפָנֵינוּ וּבֵין שְׂמֵפָנֵי מְרַעְנוּ.

אָבִינוּ הָאֵל הַרְחֵמוּ, אֲשֶׁר מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים יִסְדֶּדְתָּ עַז.
אָנָּה הַנַּחֵה אֶת יְלָדֵינוּ (שְׁמוֹת הַיְלָדִים), שֶׁדַּרְכְּכֶם לֹא תִאֲבַד עֲלֵיהֶם,
וְהָאָר אֶת יוֹמָם, שֶׁחִיוֹכְכֶם לֹא יִמוּשׁ מִפִּיהֶם לְעוֹלָם,
וְהַרְחֵק מֵעֲלֵיהֶם אֲנָשִׁים רָעִים וּפְגָעִים רָעִים,
וְהַשִּׁיבֵם אֵלֵינוּ בְּשְׁלוֹם וּבְגִיל תָּמִיד.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְשַׂמַּח הַיְלָדִים וְיְלָדִים.

על פי תהלים ח

הרב אשרת מורג

קידוש לליל שבת

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשֵּׁשִׁי:

בראשית א

וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם:

בראשית ב

וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סבְּרֵי מְרַגְּנֵי וּמְרַתְּנֵי | בְּרִשׁוֹת חֲבֵרֵי וְחֲבֵרוֹתֵי

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.

נוסח עדות המזרח:

נוסח אשכנז:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ

הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו

וְרָצָה בָּנוּ, וְשָׁבַת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה

וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ, זְכוּרֹן לְמַעֲשֵׂה

בְּרִאשִׁית, תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ,

זְכוּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, וְשָׁבַת

קִדְּשָׁה בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,

מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבַת.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר

קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בָּנוּ וְשָׁבַת קִדְּשׁוֹ

בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ זְכוּרֹן לְמַעֲשֵׂה

בְּרִאשִׁית כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ

זְכוּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם כִּי בָנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ

קִדְּשָׁתָּ מִכָּל [א] עַם כָּל הָעַמִּים

[א] כִּי תִרְבֵּתָנוּ לְעַבְדֻתָּהּ וְאֵת חַיֵּינוּ קִדְּשָׁתָּ

וְשָׁבַת קִדְּשָׁה בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, **מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבַת.**

נטילת ידים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.

ברכת הכת

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמוֹצִיא לָחֶם מִן הָאָרֶץ.

ברכת יין עסיס

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 אֲשֶׁר בְּרָא יַיִן עָסִיס וְתִירוֹשׁ טוֹב
 מַעְצֵי גִפְנִים,
 וְהוּא עָרַב לְנֶפֶשׁ וְטוֹב לְאָדָם
 וּמִשְׁמַח לֵב וּמַצְהִיל פְּנִים.
 וְהוּא תַנְחִימֵן לְאַבְלִים
 וּמְרִי נֶפֶשׁ יִשְׁכַּחוּ רִישׁוֹן
 וְהוּא רְפוּאָה לְכָל שׁוֹתָיו
 לְמִי שִׁישְׁתָּנוּ בְטַעַם וּבְדַעַת
 הוּא שְׂמַחַת לִבָּב, שֶׁשׁוֹן
 וְרַב גִּילָה לְשׁוֹתֵין אִתּוֹ
 הוּא אֱלֹהֵינוּ יִצְרוּ מֵאֵז
 לְהִתְעַנֵּג בְּמַעֲשֵׂים כּוֹנְנוּ מֵרֵאשׁ
 שְׁכָל שׁוֹתָיו יִבְרְכוּ לְאֵל
 וְיִשְׂבְּחוּ לְיוֹצֵר בֵּינָה
 הַמְכִּין מַעֲדָנֵי תִבְל
 וְיִצְרֵ לְמִתּוֹקֵי אֶרֶץ
 הוּא אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר בְּרָא תִירוֹשׁ מִן הַגֶּפֶן
 וְהִתְקִין עָסִיס מִן הָעֵנָבִים
 לְהִשְׂבִּיעַ נֶפֶשׁ רַעֲבָה
 וּלְמַלֵּא נֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה
 שׁוֹתָיו יִשְׂמַח לְבוֹ
 עַל פְּרֵי מַעֲשֵׂיו. יִבְרְכוּ לְבוֹרְאָהּ.
**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמֵם לְבִדּוֹ
 הָאֵל הַקְּדוֹשׁ, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.**

מגניזת קהיר

קידוש לליל יום טוב, בעמוד XX

ברכה על כוסית שיכר

בְּרוּךְ אַתָּה אֱדוֹנֵנוּ
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
 הַסּוֹחֵט אֶת תַּמְצִיַת הָעוֹלָם הַזֶּה
 נֶטֶף-נֶטֶף אֶל כּוֹסֵי
 הַמְחַלְחַל אֶת הַמַּיִם בְּסַלַע - בְּרוּךְ
 הַמַּעֲלֶה אוֹתָם בְּגִבְעוֹל - בְּרוּךְ
 הַמְתַּסִּיס אוֹתָם בְּפָרִי - בְּרוּךְ
 הַמוֹסֵף דְּבָרֵי יְמֵי עוֹלָם בְּמַיִם - בְּרוּךְ
 הַמְפַעֲפַע בָּהֶם תּוֹלַעַת קֶצֶם - בְּרוּךְ
 הַמְשַׁמֵּר תּוֹלְדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּכוֹסֵי - בְּרוּךְ.
 תְּבוֹא לְגִימַת שִׁכָּר זוֹ בְּקִרְבִּי
 לְהַרְחִיב עֵרֶק וּלְפַתַּח לֵב
 וּלְהוֹדוֹת בְּשִׁיר:
**בְּרוּךְ אַתָּה אֱדוֹנֵי,
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 אָמֵן.**

מאיר אריאל

שבת המלכה

שְׁבִי זָכָה עִמָּנוּ וּבְזִיוֶךָ נָא אוֹרֵי
 לִילָה נְיוֹם, אַחַר תַּעֲבִרֵי.
 וְאַנְחֵנוּ נִכְבְּדֶךָ בְּבִגְדֵי חַמּוּדוֹת,
 בְּזַמְרִירוֹת וּתְפִלוֹת וּבְשִׁלֵּשׁ סְעוּדוֹת.
 וּבְמִנְחוּהָ שְׁלֵמָה, וּבְמִנְחוּהָ נְעֻמָּה -
 בְּרַכּוֹנוֹ לְשָׁלוֹם, מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם!

חיים נחמן ביאליק

קידוש לליל יום טוב

כשחל יום טוב בשבת מתחילים "יום השישי" ובשאר הימים מתחילים בברכת הגפן. אם חל במוצאי שבת, מוסיפים לפני "שהחיינו" ברכות הנר וההבדלה הכתובות להלן.

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי:

וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בראשית א

בראשית ב

סְבִרֵי מִרְנֵן וּמְרַתֵן | בְּרִשׁוֹת חֲבֵרֵי וְחִבְרוֹתֵי

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וַתִּתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת שְׁבֹתוֹת לְמַנוּחָה א) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזְמַנִּים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם (בשבת הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֵת יוֹם א)

בפסח חג המצות הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתְנוּ,

בשבועות חג השבועות הַזֶּה, זְמַן מַתַּן תּוֹרַתְנוּ,

בסוכות חג הסוכות הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתְנוּ,

בשמיני עצרת שְׁמִינֵי עֲצַרַת הַחַג הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתְנוּ,

(בשבת בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קִדְּשׁ זְכָר לִיצִיאַת מִצְרָיִם, כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתְנוּ קִדְּשַׁתְּ מִכָּל הָעַמִּים (בשבת וְשִׁבְתָּ) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשֶׁךָ (בשבת בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הַנְּחַלְתָּנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדְּשׁ (בשבת הַשְּׁבֹת א) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

ברכת הזמן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.

בסוכות

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בְּסֻכָּה.

סדר אושפיזין בעמוד XX

הבדלה ליום טוב שחל במוצאי שבת

ברכת הנר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

ברכת ההבדלה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, בֵּין
אֹר לְחוֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל [או עמים] לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת
יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קֹדֶשׁ שְׁבַת לְקֹדֶשׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּה, וְאֵת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קֹדֶשֶׁת, הַבְּדִלָּה וְהַקְדַּשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁתָּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ.

ברכת הזמן

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיְמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.

זמירות לשבת

יה ריבון

יְה רבון עֲלָם וְעֲלָמֵיָא,
אֲנֹתָ הוּא מְלָכָא מְלֹךְ מְלַכְיָא,
עוֹבֵד גְבוּרְתָךְ וְתַמְהֵיָא,
שֹׁפֵר קַדְמָךְ לְהַחֲוֵיָא,

שְׁ בָחִין אֲסִדֵּר צַפְרָא וְרַמְשָׁא
לָךְ אֱלֹהָא קוֹדִישָׁא
דִּי בְרָא כָּל נַפְשָׁא,
עִירִין קוֹדִישִׁין וּבְגֵי אַנְשָׁא,
חַיּוֹת בְּרָא וְעוֹפֵי שְׁמַיָּא.

ר בְּרַבִּין עוֹבְדֵיךְ וְתַקִּיפִין,
מְכִיךְ רַמְיָא וְזַקִּיף כְּפִיפִין,
לוֹ יְחִי גְבַר שְׁנִין אֶלְפִין
לֹא יַעַל גְבוּרְתָךְ בְּחַשְׁבַּנְיָא.

אֱלֹהָא דִּי לֵה יְקָר וְרַבּוּתָא,
פָּרַק יַת עֲנָךְ מִפָּם אַרְיֹתָא,
וְאַפִּיק יַת עֲמָךְ מִגּוֹ גְלוּתָא,
עֲמָא דִּי בַחֲרַתְּ מִכָּל אַמְיָא.

לְמַקְדְּשֶׁךָ תוֹב וּלְקֹדֶשׁ קִדְשִׁין
אַתָּר דִּי בֵּה יַחֲדוּן רוּחִין וְנַפְשִׁין,
וַיִּזְמְרוּן לָךְ שִׁירִין וְרַחֲשִׁין,
בִּירוּשָׁלַם קַרְתָּא דְשַׁפְרֵיָא.

ר' ישראל נבארה

יְה אָדוֹן כָּל הָעוֹלָמִים,
אַתָּה הוּא מְלֹךְ מְלַכֵי הַמְּלָכִים,
מַעֲשֵׂה גְבוּרְתְךָ וְנִפְלְאוּתְךָ,
נֹאֵה לְהַגִּיד לְפָנֶיךָ.

שְׂבָחִים אַעֲרֵךְ בְּקָר וְעֵרֵב,
לָךְ הָאֵל הַקְּדוֹשׁ,
אֲשֶׁר בְּרָא כָּל נֶפֶשׁ,
מְלַאכִים קְדוֹשִׁים וּבְגֵי אַנּוּשׁ,
חַיַּת הַשָּׁדָה וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם.

גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂיךָ וְחֲזָקִים,
מִשְׁפִּיל רַמִּים חֹזֵק וְכּוֹפִים,
לוֹ יְחִי אָדָם אֶלְפֵי שָׁנַיִם,
לֹא יוּכַל לִמְנוֹת אֶת גְבוּרוֹתֶיךָ.

הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר לוֹ כְבוֹד וְגִדְלָה,
פָּדָה אֶת צֹאנְךָ מִפִּי הָאֲרִיּוֹת,
וְהוֹצֵא אֶת עַמְךָ מִתּוֹךְ הַגְּלוּת,
הָעַם אֲשֶׁר בַּחֲרַתְּ מִכָּל הָאֲמוֹת.

לְמַקְדְּשֶׁךָ שׁוֹב וּלְקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים,
מְקוֹם שְׁבוֹ יִשְׁמְחוּ כָּל רוּחַ וְנַפֶּשׁ,
וַיִּזְמְרוּ לָךְ שִׁירִים וּשְׂבָחִים,
בִּירוּשָׁלַם עִיר כְּלִילַת יִפִּי.

יום זה מכבד מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים.

יש שש ימים תעשה מלאכתך ויום השביעי לאלהיך.
שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים.

ר אשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש,
על כן כל איש ביינו יקדש, על שתי לחם יבצעו תמימים.

א כל משמנים, שנתה ממתקים, כי אל יתן לכל בו דבקים
בגד ללבש לחם חקים, בשר ודגים וכל מטעמים.

לא תחסר כל בו ואכלת ושבעת וברכת
את יהוה אלהיך אשר אהבת, כי ברכת מכל העמים.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה חסדו,
ראו כל אלה עשתה ידו, כי הוא הצור פעלו תמים.

אגדלך

אגדלך אלהי כל נשמה, ואודה ברב פחד ואימה
בפעמדי תוף קהלך צור לרומם, לה אכרע ואכף ראש וקומה.

רקיעי רום הלא נטה במבטא, והארץ יסדה על בלימה
היובל איש חקור את סוד יצרו, ומי הוא זה בכל קדמה וימה.

מרומם הוא עלי כל פה ולשון, אשר הפליא ועשה כל בחכמה
ויתגדל בגוי קדוש ועליון, ויתקדש שמייה רבא בעלמא.

ר' אברהם אבן עזרא

כי אשמרה שבת אל ישמרני. אות היא לעולמי עד בינו וביני.

אסור מצא חפץ עשות דרכים. גם מלדבר בו דברי צרכים.
 דברי סחורה או דברי מלכים. אהגה בתורת אל ותחכמני.
בו אמצאה תמיד נוח לנפשי. הנה לדור ראשון נתן קדושי
 מופת בתת לחם משנה בששי. ככה בכל ששי יכפיל מזוני.
גשם בדת האל חק אל סגניו. בו לערוך לחם פנים לפניו.
 גם בו להתענות, על פי נבוניו אסור, לבד מיום כפור עוני.
היום יום מקבד הוא יום תענוגים, לחם ויין טוב בשור ודגים.
 מתאבלים בו, הם אחור נסוגים, כי יום שמחות הוא, ותשמחני.
מחל מלאכה בו סופו להקרית. על פן אכבס בו לבי בבורית.
 אתפלה אל אל ערבית ושמרית. מוסף וגם מנחה הוא יעניני.

ר' אברהם אבן עזרא

דרור יקרא

אלהים תן במדבר הר	ד רור יקרא לבן ולבת
הדס שטה ברוש תדהר	ו ינצרכם כמו בבת
ולמזהיר ולנוהר	נ עים שמכם ולא ישבת
שלומים תן כמי נהר.	ש בו נוחו ביום שבת.
הדוך קמי אל קנא	ד רש נוי ואולמי
במוג לבב ובמגנה,	ו אות ישע עשה עמי,
ונרחיב פה ונמלאנה	נ טע שורק בתוך פרמי
לשוננו לה רנה.	ש עה שועת בני עמי.
ד עה חכמה לנפשך	ד רך פורה בתוך בצרה
ו היא כתר לראשך,	ו גם בכל אשר גברה,
נ צר מצות קדשך	נ תן צרי באף עברה
ש מר שבת קדשך	ש מע קולי ביום אקרא.

דונש בן לברט הלוי

צור מְשָׁלוּ אֶכְלֵנוּ בְּרָכוּ אָמוּנֵי
שְׁבַעְנוּ וְהוֹתַרְנוּ כְּדַבֵּר יְהוָה.

הִזָּן אֶת עוֹלְמוֹ רוֹעֵנוּ אָבִינוּ
אֶכְלֵנוּ אֶת לֶחֶמוֹ וַיִּינּוּ שְׁתִּינּוּ,
עַל כֵּן נוֹדָה לְשִׁמוֹ וּנְהַלְלוּ בְּפִינוּ
אֲמַרְנוּ וְעַנִּינוּ אֵין קְדוֹשׁ כִּיְהוָה

בְּשִׁיר וְקוֹל תּוֹדָה נְבָרָה אֱלֹהֵינוּ
עַל אַרְץ חֲמֻדָּה טוֹבָה שֶׁהִנְחִיל לְאַבוֹתֵינוּ [א] לְדוֹרוֹתֵינוּ
מִזֶּזֶן וְצִיָּדָה הַשְּׂבִיעַ לְנַפְשֵׁנוּ
חֲסִדוֹ גָּבַר עָלֵינוּ וְאָמַת יְהוָה.

רַחֵם בְּחֲסִדָּה עַל עַמָּה, צוּרֵנוּ
עַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָה זְבוּל בֵּית תְּפָאֲרֵתֵנוּ.
כֵּן דָּוִד עֲבָדָה יְבֹא וַיִּגְאֲלֵנוּ
רוּחַ אֲפִינוּ מִשִּׁיחַ יְהוָה.

יְבַנֶּה הַמִּקְדָּשׁ [א] בֵּית חַיִּינוּ, עִיר צִיּוֹן תְּמַלֵּא
וְשֵׁם נְשִׁיר נְשִׁיר חֲדָשׁ, וּבִרְנָנָה נַעֲלָה
הֶרְחַמֵּן הַנִּקְדָּשׁ יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה
עַל כּוֹס יַיִן מִלֵּא כְּבָרְכַת יְהוָה.